

Ob prazniku krajevne skupnosti Stožice so položili vence na lepo urejeno pokopališče. Več o Stožicah poročamo na srednjih straneh.

15 000 OBROKOV DNEVNO! KJE? Stran 10

O TABORNIKIH BERITE
NA 11. STRANI

POČITNICE NA DANSKEM
NA DRUGI STRANI

Tretja izmena
v šoli
Borisa Kidriča
stran 4

MESEČNI ZASLUŽKI — Stran 9

O DELU OBČINSKE
SKUPŠČINE POROČAMO
NA 3. IN 12. STRANI

DVIGANJE IN SPUŠČANJE ZASTAVE JE VEDNO SVEČAN TRNUTEK. TO ČASTNO NALOGO OPRAVI NAJVESTNEJŠI TABORNIK.

ZA NAJVEČJI KOS KRUHA

Zasluzki delavcev z isto kvalifikacijo v različnih delovnih organizacijah se zadnje čase gibljejo v povsem nelogičnih ali bolje povsem nerazumljivih razmerjih. Kako moremo upravičiti dejstvo, da gradbeni inženir v neki projektantski ustanovi v naši občini mesečno zasluži več kot 170.000 dinarjev, njegov poklicni tovariš v gradbeni operativi pa se mora prav tako ob rednem delu zadovoljiti z več kot polovico manjšim zneskom na mesec? To je z 80.000 dinarji!

Vzroki za takšna nesorazmerja, najsi bodo že kakršnikoli, nikakor ne morejo spodbudno vplivati na delovni elan in voljo tistega, ki je v tej situaciji prikrajšan. Deltvena nesorazmerja takšnih dimenzij, v istih pa tudi v različnih gospodarskih panogah bodo prav gotovo imela dolgotrajne posledice. Kakšne? Vse prej kot pozitivne za razvoj naših skupnih prizadevanj. Pri tem nikakor ne bi smeli pozabiti na tiste delavce z najnižjimi osebnimi dohodki, ki v rednem delovnem času zasluži 30.000 dinarjev mesečno, in na

nevarnost resnejše fluktuacije delovne sile iste kvalifikacije iz podjetja v podjetje.

Povprečje mesečnih osebnih dohodkov v trgovini se giblje v višini okrog 55.000 dinarjev, v industriji 40.000 dinarjev in v gostinstvu okrog 34.000 dinarjev. Ta neenakost v nagrajevanju za delo, ki zahteva podobno ali isto strokovno izobrazbo, izvira iz večje ali manjše akumulativnosti stroke. Vsakdo si torej lahko odreže tolikšen kos kruha, kolikor velikega si peče. Zakaj si ne bi potem poiskal takšno podjetje, ki lahko deli svojim delavcem najbolj debele kose kruha?

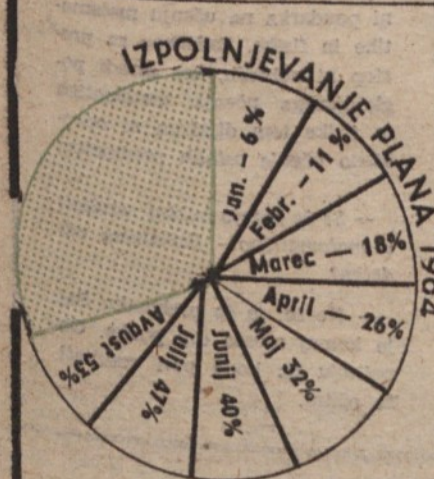
Takšne težnje so za normalen razvoj gospodarstva in stalno rast standarda delovnega človeka nevarna zavora, ki jo moramo s kar najodločnejšimi ukrepi čimprej odpraviti. Ob vsem tem bi ne smeli pozabiti tudi na realnejše razmerje med zasluzki delavcev z najnižjimi mesečnimi prejemki in tistimi z najvišjimi prejemki, kakor ga začenja socialistični princip nagrajevanja delavcev v maksimalnem razponu 1:4.

NIKO LAPAJNE

VISOKI GOSTJE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVISCU — Jubilejni 10. vinški sejem na GR so med drugimi obiskali tudi predsednik Zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić v spremstvu predsednika Izvršnega sveta SRS Viktorja Avbića, podpredsednika skupščine SRS dr. Marijana Breclja in podpredsednika Izvršnega sveta SRS Janka Smoleta.

GIBANJE FIZIČNEGA OBSEGA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

JAN. — 1963 — 100	JAN. — 1964 — 108
FEBR. — 1963 — 100	FEBR. — 1964 — 109
MAREC 1963 — 100	MAREC 1964 — 112
APRIL 1963 — 100	APRIL 1964 — 122
MAJ 1963 — 100	MAJ 1964 — 117
JUNIJ 1963 — 100	JUNIJ 1964 — 122
JULIJ 1963 — 100	JULIJ 1964 — 123
AVGUST 1963 — 100	AVGUST 1964 — 120

Gibanje gospodarstva

Podatki o gibanju fizičnega obsega proizvodnje za mesec avgust nam kažejo, da je proizvodnja še vedno pod vplivom sezonskih nihanj, saj je bil plan dosežen le s 53 odstotki, medtem ko bila idealna izpolnitev plana skoraj 67 odstotna. Daleč pod idealno izpolnitvijo plana sta tekstilna industrija s 35 odstotki in industrija gradbenega materiala s 21 odstotki izpolnitve plana, glede na močan porast proizvodnje v teh panogah v zadnjih mesecih leta, lahko predvidavamo, da bosta tudi ti dve panogi dosegli letni plan. Primerjava s preteklim letom za isto razdobje pa je ugodnejša, saj je letos proizvodnja za 20 odstotkov večja, kot pa je bila lani.

POČITNICE NA DANSKEM

»Farwel, farwel in Jugoslavija!« so odmevali klci danskih otrok in gostiteljev, ko se je po tritedenskem bivanju na Danskem poslavljala skupina 26 otrok iz Savskega naselja v mladinskem campingu v Juelsmindi, kjer so preživeli zadnje dneve pred vrnitvijo v Jugoslavijo. Solze, ki so se lesketale v očeh naših in danskih otrok, so izražale mnogo več kot skromne besede. Mlada prijateljstva sklenjena ob najrazličnejših igrah — športnih in družabnih, ob tabornem ognju in pod šotori so najbolj zaživela, ko je že prišlo slovo. In vendar so te solze hkrati izražale radost in upanje, da se bodo prihod-

menjava jugoslovanske in danske mladine lahko pripomogla v prihodnosti k boljšemu sodelovanju med dvema državama, ki sta sicer geografsko zelo oddaljeni, v prizadevanjih za človeka pa zelo blizu druga drugi. Kako je kopenhavska mestna občina sprejela njegovo pobudo najboljše izražajo besede g. Jespersena, ki je rekel, da je bila to njegova najboljša ideja v zadnjih petnajstih letih; da je resno mislil, pa dokazuje prispevek, ki ga je za naš obisk dala občina, saj je zato namenila okrog 10.000 danskih kron in neposredno sodelovala pri realizaciji celotnega programa, ki je bil sestavljen tako, da

primer mala kuhinjska oprema, v drugi prodajalna, igrišča so opremljena tako, da se otroci čimbolj ustvarjalno igrajo. Posebna skrb velja teže vzgojljivim otrokom, ki se v posebnih zavodih temeljito pripravljajo za kasnejši poklic in jih zavod spremlja še potem, ko ga že zapustijo. Tistim, ki so že ostareli, pa skušajo čimbolj olajšati in olepšati življenje. V mestu starih v Köbenhavnu je na 1800 staršev zaposlenih kar 1000 ljudi. Kako vsestransko skrbijo zanje, si lahko mislite, če povemo, da imajo najete posebne klepetulje, ki redno obiskujejo starčke in se pogovarjajo z njimi, da niso osamljeni.

Jugoslovanske børn er på lejr i Juelsminde

25 børn og deres ledere fra Ljubljana boltrer sig i Horsens DUI's feriehytte sammen med 74 børn fra Tuxensvejs fritidsklub i København

35 jugoslaver og 74 københavnerne er rykket ind på stranden ved Horsens DUI's feriehytte i Juelsminde-bugten for at nyde samvær i de kommende dage og for at genoptage et bekendtskab, der blev indledt, da jugoslaverne og københavnerne for ca. en ugestid siden første gang mødtes på Tuxensvejs fritidsklub i Brønshøj. Af jugoslaverne er 25 børn og resten ledere. Sammen med de største af de københavnske børn bor de i telte ikke langt fra DUI-hytten.

Hvordan er det fælles sommerlejr-arrangement i Juelsminde mellem jugoslovanske børn og københavnske fritidsklubmedlemmer er kommet i stand?

Derom fortæller jugoslavernes folk, Igor Gruden, og deres leder af turen til Danmark, Blaz Weber, i en samtale, som foregår i DUI-hytten, mens børnene tumler udenfor i sandet eller sidder og taler sammen mellem teltene. Mange af de jugoslovanske børn taler engelsk og kan på den måde konversere med deres jævnaldrende danske kammerater.

Tolken er journalist og TV-mand af profession. Han er leder af det jugoslovanske fjernsyn i provinserne Slovenien, hvor byen Ljubljana er hovedstad. Igor Gruden har opholdt sig her i landet nogle gange og har tidligere været på Krogerup højskolen vinter. Han har fået et godt kendskab til Danmark og vil få det nye uddybet, inden han igen kommer til Jugoslavien, idet han i Danmark ikke skal være hende. Han er svensk fjernsynsmand og leder af fjernsynet i Danmark.

Jugoslavien — lave en halv times udsendelse om de 25 børns ophold i Danmark. Selve lederen af turen, Blaz Weber, er til daglig distriktsrepræsentant i en af kommunerne i Ljubljana.

Det begyndte efter Skoplje-katastrofen

— Vort besøg i Danmark er udsprunget af den række af hjælpeforanstaltninger, som danske kredse tog initiativ til efter jordskælvet og ulykkerne i forbindelse dermed byen Skoplje i fjor, fortæller Igor Gruden til AKTUELT's medarbejder, Gunnar Mikkelsen, der der af Tuxensvejs fritidsklub i Brønshøj, var en af de danskerne i Jugoslavien. Han har tidligere tænkt sig at give et besøg til Danmark og vil få det nye uddybet, inden han igen kommer til Jugoslavien, idet han i Danmark ikke skal være hende. Han er svensk fjernsynsmand og leder af fjernsynet i Danmark.

DANSKI ČASOPISI so na široko pisali o obisku jugoslovanskih otrok.

Na svidenje v Jugoslaviji

Veliko bi lahko še našeli, kako Danci skrbijo za človeka — mladega in starrega, važneje pa je, da želijo, da se iz teh njihovih dolgoletnih izkušenj tudi mi nekaj naučimo. Zato želijo poglobljati stike med našo in njihovo mladino. Obisk je tako presegel krajevni značaj in bo za prihodnje leto treba že sedaj razmisliti, kaj in kako domo mi pokazali njim v Jugoslaviji. Potrebno bo, da bo občina prevzela pokroviteljstvo nad tem obiskom in po svojih možnostih prispevala del sredstev. Prav tako pa starši otrok, ki so bili na Danskem, pionirski dom in krajevna skupnost morajo že sedaj pričeti s pripravami za obisk, ker bo le tako mogoče pripraviti ustrezen program njihovega obiska pri nas. Lahko rečemo, da čaka Savskega naselja veliko dela, če želimo, da bo farwel, farwel tudi prihodnje leto tako prisrčno izzvenel, kot je letos, ko so se poslavljali naši otroci.

NEVENKA ŽELEZNIK, stara 15 let, je o počitnicah na Danskem zaključila svoj dnevnik takole:

Danska mladina je veliko bolj živahna od naše, kljub temu pa jo odlikuje izredno lepa lastnost — poštenost, ki se je nam vsem globoko vtisnila v spomin. Ne strinjamo se sicer z vsemi njihovimi razvadami, zlati ne s tem, da pričenojajo otroci že zelo zgodaj kaditi, kljub temu pa smo postali dobri prijatelji. Komaj čakam prihodnjega leta, da se zopet vidimo z danskimi prijatelji, da jim pokažemo naše lepote, da jim povrnemo vsaj del tega, kar smo videli mi kot njihovi gostje.

BLAZ VEBER

nje leto zopet srečali v Ljubljani in da bodo ob tabornem ognju zopet kot en taborniški rod prepevali slovenske in danske pesmi. Prijetno je bilo poslušati, ko je zadnji večer celo najmanjša skupina danskih otrok slovensko pela »Mi se imamo radi...«. To pa niso bile zgolj besede, saj je njihova gostoljubnost ves čas našega bivanja na Danskem bila tako prisrčna in iskrena, kot da smo najbližji sosede, ne pa oddaljeni tisoče kilometrov. In zakaj vse to?

Köbenhavn — Ljubljana

Ker se je g. Gunnarju Mikkelsen, sindikalnemu funkcionarju, ob obisku v Ljubljani porodila ideja, da bi stalna iz-

bi kar najbolj spoznali utrip njihovega življenja. Tako smo videli vse znamenitosti otoka Shelland, Baltiškega otoka Bornholm, polotoka Jutland in otoka Finn. Ogleдали smo si zgodovinske, kulturne, turistične in gospodarske znamenitosti. Težišče programa pa je bilo vsekakor spoznati vsestransko skrb za človeka, ki je izredno velika. Sodobne prostorne šole z vsemi potrebnimi kabineti in pripadajočimi prostori za celodnevno bivanje otrok v šoli nudijo učencem vso udobnost za čimlažje učenje in prijetno razvedrilo. Otroške ustanove so številne, vključujejo več ko 40 odstotkov vseh otrok in različno urejene, prilagojene otrokom, ki so v njih. Že za otroke od drugega do šestega leta so opremljene tako, da se otroci v njih učijo gospodinjstkih del. V eni sobi je na

razgovor
za
ZBOR
OBČANOV

ODGOVARJA
STEFKA
SEVER

Na bežigrajski gimnaziji je letos prvič organiziran matematično - fizikalni oddelek. To je edini tovrstni oddelek v Ljubljani, pa ne samo v Ljubljani, temveč tudi v Sloveniji. Na vprašanja o matematično - fizikalnem oddelku prve gimnazije nam je odgovarjala ravnateljica gimnazije Stefka Sever.

— Koliko je matematično - fizikalnih oddelkov?

— Letos je le eden, ker smo šele začeli. Drugo leto bo tak oddelek tudi že med drugimi, tretje leto med tretjimi razredi itd.

— Koliko dijakov se je letos vpisalo v matematično - fizikalni oddelek?

— Vpisanih je 36 dijakov. Dijaki, ki so se želeli vpisati na posebni oddelek, so morali pri izpitu za sprejem v gimnazijo obvezno delati izpit iz matematike. Odličnjaki pa so bili vseh izpitolov oproščeni.

— Kakšna je razlika med navadnimi oddelki in matematično - fizikalnim oddelkom?

— Snov, ki jo profesorji posredujejo dijakom, je ista. Toda v matematično - fizikalnem oddelku imajo na voljo več ur za matematiko in fiziko in se v ta dva predmeta bolj poglobljajo. Seveda pa imajo iste obveznosti do ostalih predmetov kot dijaki ostalih oddelkov. Glavna razlika je pravzaprav v tem, da so tudi ure tehnične vzgoje namenjene matematiki in da imajo dijaki tega oddelka več fizikalnih poskusov.

— Kdo pomaga šoli pri izvajanju tega novega programa?

— Povezali smo se z univerzo. Z nami sodelujeta profesor Prijatelj in Križanič.

— Ali je med dijaki veliko zanimanja za matematiko in fiziko?

— Je. To se vidi že po vpisu. Mnogo dijakov se je zaradi matematike in fizikalnega oddelka vpisalo na našo gimnazijo. Ceilo iz Maribora sta prišla zaradi našega novega oddelka dva dijaka.

— Kaj pa če se pokaže, da kdo ne zmore dela na matematično - fizikalnem oddelku?

— Brez kakršnihkoli komplikacij lahko prestopi v razred, kjer ni poudarka na učenju matematike in fizike. Zadržkov za prestop ni nobenih, ker zaradi poglobljenega učenja matematike in fizike tem dijakom ni oproščeno učenje ostalih predmetov.

— Se že kažejo kakšni rezultati v matematično - fizikalnem oddelku?

— Ne še, je še prekmalu. Saj je komaj mesec dni pouka. Ob polletju pa bodo prvi rezultati že očitni.

UGODNA IZPOLNITEV

Podatki, ki nam jih v svojih evidencah nudi Narodna banka, nam jasno kažejo, kako se giblje gospodarstvo v naši občini.

Kot osnovno merilo je vzeta vnovčena realizacija, ki se ugotavlja po višini sredstev, ki so v določenem razdobju prispela na žiro račune gospodarskih organizacij. Ta podatek je skoraj istoveten z vnovčeno realizacijo, kot jo gospodarske organizacije obračunavajo v svojih periodičnih obračunih ter je razlika tako minimalna, da jo lahko povsem zanemarimo.

Osem mesečni podatki nam kažejo, da so naše gospodarske organizacije v prvih osmih mesecih letošnjega leta izpolnile že 78 % letnega plana. Idealna izpolnitev plana v tem razdobju bi znašala le 67 %. Zelo ugodna izpolnitev plana kaže na to, da se je gospodarstvo v naši občini razvijalo ugodnejše, kot smo pričakovali. To nam dokazuje tudi primerjava dosežkov v istem razdobju lanskega leta in letos, saj se je vnovčena realizacija povečala kar za 51 %.

V okviru posameznih panog pa je izpolnjevanje plana seveda precej različno. Industrija je na primer izpolnila le 61 % letnega plana, na kar vpliva sezonsko nihanje proizvodnje v nekaterih industrijskih podjetjih.

Kmetijstvo je plan izpolnilo sicer z 82 %, vendar nosi teže te ugodne izpolnitve podjetje Agroobnova, ki je po svoji dejavnosti tako rekoč gradbeno podjetje. Edina kmetijska organizacija je Kmetijska zadruga, ki je zaradi sezonskega nihanja — odkupl so šele jeseni — izpolnila le 56 % letnega plana.

V gradbeništvu je bil dosežen izreden uspeh, saj je med 12 podjetji najnižja izpolnitev plana 80 %, v petih primerih pa je plan celo že izpolnjen in prekoračen. Da temu ni vzrok nerealno planiranje, dokazuje tudi primerjava z lanskeletnimi dosežki, ki so v panogi letos za 54 % večji od lanskeletnih ter se po posameznih podjetjih gibljejo od 25 % do 134 %!

Nepredviden razvoj je doseglo tudi podjetje Adria aviopromet, ki je letni plan že presegle za 48 % oziroma lanskeletne dosežke za 270 %. Ugodni rezultati Cestnega podjetja so pripomogli k temu, da je panoga prometa presegle letni plan že za 14 %!

Tudi trgovina je ugodno izpolnila letni plan — 79 %. Izpod idealne izpolnitve je le podjetje Tekstil-promet, kateremu ni uspelo realizirati razširitve lokalov, deloma pa zaradi sezonskega značaja prodaje. Visoko izpolnitev plana zasledimo pri podjetju Gramex, ki je letni plan že izpolnilo s 107 %, medtem ko je pri vseh ostalih trgovskih podjetjih izpolnitev plana iznad idealne izpolnitve.

V gostinstvu zasledimo kljub reorganizacijam, ki so bile izvedene tako rekoč med glavno sezono, ugodno izpolnitev letnega plana, saj je bil ta izpolnjen z 88 %.

Prav tako obrt ne zaostaja za drugimi panogami, saj je bil letni plan izpolnjen z 91 %, pri čemer so vsa podjetja dosegla oziroma presegle idealno izpolnitev plana.

Enako ugodne rezultate nam kaže, kot že omenjeno, tudi primerjava dosežkov med istim razdobjem lanskega leta in letošnjega leta. Ta primerjava kaže, da so letos naše gospodarske organizacije dosegle za 51 % večjo vnovčeno realizacijo kot lani.

V panogi industrije so vse gospodarske organizacije presegle lanskeletne dosežke ter se giblje povečanje med 3 % do 66 %.

Kmetijstvo je zaradi podjetja Agroob-

nova doseglo za 59 % večjo realizacijo kot lani, medtem ko je podjetje samo presegle lanskeletne dosežke za 93 %.

Tudi v gradbeništvu zasledimo zelo ugodne rezultate, saj je letošnja vnovčena realizacija za 54 % večja od lanskeletne. Pri tem zasledimo nekatere primere prav izrednega povečanja, kot na primer pri Edilitu (127 %), G. p. Črnuče (134 %), Termika (87 %), IMP (52 %) itd.

Za 270 % večja vnovčena realizacija podjetja Adria aviopromet je sicer posledica normalne rasti podjetja v prvem letu polnega poslovanja, vendar je tako močan porast presegle vsa pričakovanja.

Tudi dosežki Cestnega podjetja so zelo ugodni, tako, da je panoga prometa dosegla za 134 % večjo vnovčeno realizacijo.

Dosežki trgovine so prav tako ugodni kot v ostalih panogah, saj se je vnovčena realizacija povečala za 53 %. Največje po-

GOSPODARSTVO

večanje izkazuje podjetje Gramex (Cement opeka) — 118 %, najnižje pa Tekstil-promet — 15 %.

Tudi v gostinstvu in obrti zasledimo močno povečanje vnovčene realizacije. V gostinstvu je ta večja za 44 %, v obrti pa za 63 %.

Vsi ti prikazani podatki pa nas ne smejo zavesti v zmotu. V podatkih namreč nikjer ni upoštevano gibanje cen, ki pa je bilo prav v zadnjem letu precej občutno, tako da so realni porasti vsekakor nižji od izkazanih. Težko je za manjše število podjetij določiti neki enoten indeks porasta cen, uporaba na primer zveznega indeksa pa lahko v omejenem številu podjetij izmalči dosežene rezultate.

Dosežki nekaterih gospodarskih organizacij so tako visoki, da bi ostali tudi po korekturi zaradi gibanja cen še vedno ugodni.

Urbanistični problemi Ljubljane

BEŽIGRAD, septembra — 19. seje občinske skupščine se je udeležil tudi predsednik Mestnega sveta Ljubljane inž. Marjan Tepina. V razpravi o urbanističnih in zazidalnih načrtih je inž. Marjan Tepina poudaril, da so za Bežigradom najugodnejša zemljišča za gradnje v vsej Ljubljani in da moramo zato na tem področju voditi najbolj skrbno urbanistično politiko. Najbolj gospodarno je, da za Bežigradom gradimo mesto, ne pa predmestje in pozdraviti moramo politiko bežigradske občine, da se gradbena dejavnost odvija v tej smeri. Glede lokacij za večje stanovanjske komplekse in industrijske objekte je predsednik Mestnega sveta podčrtal, da moramo takšne lokacije nuditi, ne pa da jih investitorji iščejo. To velja tudi za gradnjo individualnih hiš. Ne bo smotno, če jih bodo gradili tam, kjer so najboljše pogoji za gradnjo velikih stanovanjskih in industrijskih objektov.

Zmotno je mnenje, da je v Ljubljani dovolj gradbenih zemljišč. Če hočemo graditi mesto za 350.000 prebivalcev, potem moramo nadvse racionalno gospodariti z zemljišči, je poudaril predsednik Mestnega sveta.

OTVORITEV NOVE TROLEJBUSNE PROGE NA ČRNUČE — Predsednik Občinske skupščine Jože Pogačnik ob slovesnosti na zadnji trolejbusni postaji na Črnučah.

Kako je z rejništvom za Bežigradom

Za Bežigradom je 41 otrok, za katere so morali skrbstveni organi poskrbeti in jih oddati v rejo. Vzroki, zakaj so morali skrbniški organi oddati otroke v rejo, so kaj različni. Vsi ti otroci pa so živeli v tako neurejenih življenjskih razmerah, da so jih morali odvzeti staršem in jih oddati urejenim družinam. Take družine, ki so pripravljene prevzeti otroke v rejo, pa je težko dobiti. Važno je tudi, kakšna je družina, ki otroka prevzame v rejo. O rejništvu so razpravljali med drugim na zadnji seji občinske skupščine.

Večina rejniških družin na podeželju

Organi, ki se ukvarjajo z rejništvom, skrbijo, da bi dobili otroci čim boljše rejnike. Vendar je rejniških družin na področju same občine zelo malo, v glavnem so pripravljene sprejeti otroke v rejo le podeželske družine. To pa za otroke, ki so že navajeni mestnega življenja, ni dobro. Ob izbiranju rejniških družin je važno, da ima družina, ki je pripravljena sprejeti otroka, razen razmeroma ugodnih ekonomskih in stanovanjskih razmer tudi določene moralne in osebnostne kvalitete ter vzgojne sposobnosti. Kljub prizadevanjem, da bi družine s takimi kvaliteta-

sprejele otroke tudi v neposredni okolici Ljubljane ali kakšnega drugega industrijskega središča, do sedaj še ni bilo uspeha. Poglavitni vzrok za to, da družine v bližini industrijskih centrov ne vzamejo otrok v rejništvo, je v tem, da so žene v teh predelih zaposlene. Tako morajo otroci iz Bežigrada v rejo v kmečke družine v okolici Moravč in Lukovice, koder je zanimanje za rejence največje.

V reji več deklic kot dečkov

Med 41 rejenci, kolikor jih ima zavod za socialno delo občine Bežigrad v reji, je 25 dečkov in 16 deklic. Med njimi je 22 šoloobveznih otrok. 11 otrok je v reji manj kot leto dni, 10 otrok je v reji od

dveh do treh let, štiri do pet let je v reji 6 otrok in več kod deset let je v reji 14 otrok.

Večina rejencev normalno razvita

Večina rejencev je normalno razvita. Rejniki so na zdravje rejencev precej pozorni in se držijo rokov za redne zdravniške preglede. Otroci prebivajo le običajne otroške bolezni in občasne prehlade, hujših bolezni pa ni. Pri šestih rejencih

Kakšni so razlogi za oddajo otrok v rejo

Večina družin, ki imajo otroke v reji, je brez stanovanja ali pa živijo v neprimer- nih stanovanjskih razmerah, na primer v barakah ali še z drugimi sostanovalci v enem samem prostoru itd. Tak dom pa je seveda za otroke iz vseh aspektov neprimeren in je zato potrebno otroke iz takih družin izločiti. Tabela o vzrokih za oddajo otrok v rejo, kaže tele podatke:

Zaradi tega, ker nimajo več staršev, je odšlo v rejo 9 otrok, zaradi stanovanjskega problema je v reji 12 otrok, zaradi socialnih in antisocialnih razmer v družini je v reji 11 otrok, zaradi čustvenega odklanjanja otrok v družini so morali dom zapustiti 4 otroci, zaradi neurejenih odnosov doma so v reji 4 otroci in zaradi smrti matere je v reji en otrok.

Rejniki nezadovoljni s plačilom

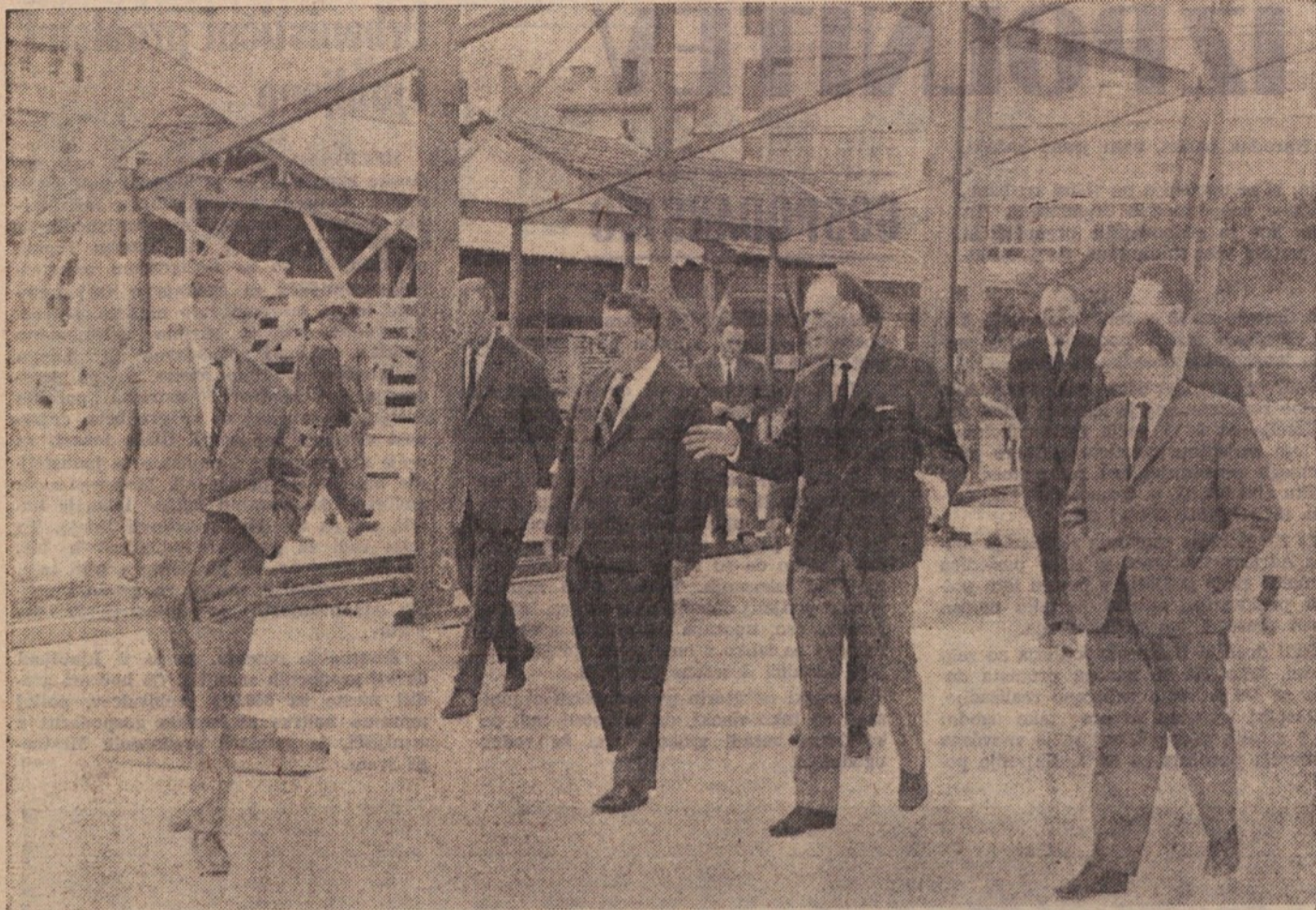
Dosedanje rejnine so majhne. Zato so se začeli rejniki pritoževati in zahtevati večje rejnine. Zavod za socialno delo je že preračunal stroške rejnikov in predlagal občinski skupščini, da začne rejnikom izplačevati večje rejnine. Nove rejnine so take:

Za otroke do 3 let 15.000 din na mesec, za otroke od 3 do 7 let 14.000 na mesec, od 7 do 12 let 17.000 din na mesec in za otroke nad 12 let 18.000 na mesec.

cih pa se opaža odstopanje v duševnem razvoju. Ti v šoli slabše napredujejo, motenost pa se kaže tudi v njihovem vedenju (grizenje nohtov, močenje postelje, motorični nemir itd.

Gradbišče nove osnovne šole Mirana Jarca za Bežigradom je obiskal tudi predsednik Zvezne skupščine Edvard Kardelj.

Prve učence bo sprejela že po petih mesecih gradnje

Edinstvena montažna šola za Bežigradom

»Na gradbišče prihajajo skoraj vsak dan delegacije iz slovenskih občin, ki se zanimajo za ta cenejši in hitrejši način gradnje.« nam je povedal Ivan Bergant, šef gradbenih del pri novi montažni šoli, ki jo grade med objektom ljubljanske policijske gasilske brigade in centrom strokovnih šol. To bo prva montažna šola v Sloveniji. Prve učence bo prejela že 15. oktobra — po petih mesecih gradnje.

Problem šolstva je bil v občini Bežigrad, posebno glede ustreznih prostorov, tako brezperspektiven, da so razprave v občinski skupščini rodile več jeze kot zadovoljivih rešitev. Zaradi premajhnega števila učilnic so bili bežigradski šolniki prisiljeni misliti na uvajanje tretje ali celo četrte izmene pouka. Glede na to, je bila gradnja nove šole, kljub nezadostnim sredstvom, neizbežna. Šolski sklad občine se je moral na račun gradnje šole, ki bo veljala okrog 450 milijonov dinarjev, odrediti vsem sredstvom za prihodnje leto. Na voljo bodo le osnovna sredstva za nemoteno osnovno dejavnost šolstva. V žolčni polemiki, kakšna naj bo nova šola, so se končno odločili za montažno šolo, na kar je zlasti vplival kratek

rok gradnje in velika izkoriščenost prostorov. Izkoriščenost montažne šole je v primerjavi s klasičnim tipom šole zelo visoka — 76 odstotkov : 37 odstotkom.

Pri gradnji montažnih šol pa je očitna še ena prednost: graditi jih je moč po etapah, kar je res očitna prednost, saj pri vselitvi ni treba čakati na zaključek gradnje celotnega objekta.

Kakšna bo torej nova šola? Na površini 4500-m² bo imela 18 učilnic, kabinetov, sodobne upravne prostore, v sredini bo atrijsko dvorišče za varstvo otrok, zagotovljen je tudi prostor za športna igrišča. Vsaka učilnica bo imela poseben izhod na prosto, dvojno svetlobo ter ventilacijske naprave za popolno zračenje. Trakte šole grade tako, da se otroci višjih in nižjih letnikov ne bodo mešali med sabo.

»Prva dva trakta z desetimi učilnicami in pripadajočimi kabineti bomo predali že 15. oktobra, ostali trije trakti in telovadnica pa bodo dograjeni konec oziroma v začetku drugega leta,« je nadaljeval tovariš Bergant. »Ker delamo tudi popoldne ter ob nedeljah in praznikih, upamo, da bo že letos, s izjemo telovadnice, dograjen celoten objekt. Vselitev, razen v

prva dva trakta, pa ne bo možna, ker nam ne bo uspelo urediti ogrevanja. Novo montažno šolo bo namreč ogrevala kotlarna v centru strokovnih šol, ki pa je v rekonstrukciji. Gradbeno podjetje Obnova, IMP, podjetje Instalacije, Metalna iz Maribora (jeklene konstrukcije), Marles (lesene konstrukcije) ter nekatera druga podjetja, ki sodelujejo pri gradnji, se bore za čimvečjo kvaliteto del, obenem pa se trudijo, da bi upoštevala rok dovršitve. Sicer pa mislim, da se bo ta trud obrestoval, saj se za podobne montažne šole, kot sem že omenil, zanimajo tudi druge občine.« BAUER

Obvestilo Pionirskega doma v Savskem naselju

Tudi v letošnjem šolskem letu se bodo zbirali otroci iz Savskega naselja v Pionirskem domu, Endliherjeva 7, kjer bodo preživeli del svojega prostega časa. Dom jim bo nudil razvedrilo in zabavo, poleg tega pa se bodo lahko vključili v naslednje krožke:

- jezikovni: angleški, nemški,
- pravljčni, literarni, lutkovni, dramski, likovni, šahovski, tehnični, ter krožek ročnih spretnosti.

Dom bo odprt vsak dan od 9. do 11. ure in od 14. do 19. ure. Mesečni prispevek za jezikovne krožke je 250 din za članne pionirskega doma, za nečlane pa 300 din. Vsi ostali krožki so brezplačni. Član doma postane otrok, ki plača vpisnino 100 dinarjev ter mesečno članarino 50 din.

Za jezikovne krožke se lahko prijavijo tudi predšolski otroci. Krožki bodo dopolnjeni in popoldne.

Kadar otroci niso vključeni v krožek, se lahko poslužujejo športnih rekvizitov, igrajo se, čitajo knjige v čitalnici, gledajo televizijo in poslušajo radio. Ob lepem vremenu se igrajo razne igre na vrtu doma.

Pričetek in točen raspored oziroma urnik posameznih krožkov, bo naknadno sestavljen in objavljen na oglasni deski v pionirskem domu.

Pionirski dom
Savsko naselje

Osnovna šola Ježica

Končno urejene sanitarije

Čeprav bo osnovna šola na Ježici stara kmalu sto let, je dokaj prijetna. Edina nevšečnost, ki jo je kazila že dolgo vrsto let je bilo stranišče na »štrbunk«. Letos pa je šola dobila denar, da je lahko poskrbela za ureditev sanitarij. Veljale bodo 4 milijone din, urejenih pa bo osem sodobnih higienskih stranišč.

Letošnje leto obiskuje šolo 136 otrok. Pouk je v dveh izmenah v petih učilnicah. Pedagoški kader je popoln; ker je šola majhna, je delo v njej prijetno. Šola pa je organizirala tudi vzgojno varstveni oddelek, ki ga vodita dve učiteljici. Kljub temu, da je v tem oddelku za otroke kar najbolj poskrbljeno, je doslej v njem le 20 otrok. Eden izmed bistvenih vzrokov, da v tem oddelku še ni 40 otrok, za kolikor je prostora, je v tem, da je treba staršem plačevati tudi določen odstotek za vzgojno osebo in za tehnično osebo.

Uprava šole si prizadeva, da bi uredila vzgojni oddelek tako, kot imajo to urejeno na nekaterih šolah v občini Ljubljana Center. Menijo, da bi bilo v vzgojnem oddelku mnogo več otrok, če bi šola lahko plačevala osebo tega oddelka iz denarja, ki bi ga dobila iz sklada za šolstvo občinske skupščine. Starši otrok morajo namreč plačevati hrano, 60 % za vzgojno osebo in 100 % za tehnično osebo.

Ker vzgojno varstveni oddelek, ki je namenjen le otrokom od prvega do četrtega leta osnovne šole, ni povsem zaseden, ja šola povabila v vzgojno varstveni oddelek tudi otroke iz sosednje, stoženske šole. Otroci naj bi še naprej hodili v stožensko šolo, vzgojno varstveno ustanovo pa naj bi obiskovali v osnovni šoli na Ježici. Tako je med šolama tudi domenjeno, saj je v stoženski šoli le oddelek za učence od četrtega do osmega razreda, za mlajše pa stoženska šola nima svojega oddelka.

V ježiški šoli nimajo težav s prostorom. Naselja na Ježici ne rastejo tako intenzivno kot v stoženskem šolskem okolju. Na leto se priselita v ježiški šolski okoliš le kakšni dve družini, to pa pomeni komaj enega ali dva otroka več. Zato se ježiški šoli še dolgo ne obeta nobena tretja izmena. Stoletna šola še vedno služi prav dobro v zadovoljstvo učiteljev, staršev in seveda otrok.

Obiščite Sneguljčico

S prizadevnostjo Krajevne skupnosti, vzgojno varstvenega zavoda »Sneguljčica«, društva prijateljev mladine in ob pomoči občinske skupščine bomo 10. oktobra 1964 odprli nov vzgojno-varstveni zavod za predšolske in šolske otroke. Zavod bo odprt od 5. ure 30 minut do 16. ure in sprejema vse predšolske otroke od 2. — 7. leta starosti. Tu imajo skupino najmlajših in starejšo predšolsko skupino. Vodijo jih strokovno usposobljene vzgojiteljice in otroške negovalke.

Oskrbnina za predšolske otroke je: od 2. — 4. leta starosti 6600 din mesečno, od 4. — 7. leta starosti 5600 din mesečno.

V tej ceni je vračunana vsa nega, vzgoja, varstvo in prehrana.

V šolski oddelek sprejemajo otroke od 1. — 4. razreda, vodi ga učiteljica, ki nudi otrokom pomoč pri učenju in skrbi za zaposlitev in razvedrilo v njihovem prostem času.

Oskrbnina za šolske otroke je 5600 din mesečno. V ceni je vračunana pomoč pri učenju, skrb za šolarja v njegovem prostem času in prehrana.

V šolski in predšolski oddelek lahko sprejmejo še nekaj otrok zaposlenih staršev.

Na prehrano bodo sprejemali vso mladino do 18. leta starosti, cena kosila bo 180 din.

Razen rednega varstva nudimo otrokom v novem domu še razne interesne dejavnosti:

šahovski krožek, sekcijo lutkarjev, likovni krožek, sekcijo tabornikov, pravljčni krožek, glasbeno ritmični krožek, ura: Partizani pripovedujejo, vsak drugi teden. Začetek 13. oktobra ob 17. uri.

Vsi krožki so za člane doma brezplačni. Član pa lahko postane vsak pionir in pionirka, ki plača 100 din za vpis in mesečno članarino 50 dinarjev.

Starši, prijavitelje vaše malčke v jezikovni krožek angleščine in nemščine od 4. — 7. leta starosti. Učili se bodo igraje za skromno plačilo 400 din mesečno. Krožek bo trajal vse leto po 2 uri tedensko.

Krajevna skupnost s kolektivom vzgojno varstvenega zavoda in društvo prijateljev mladine bodo skrbeli, da bo delo v zavodu potekalo v redu in da bodo naši otroci ob igri, zabavi in razvedrilo pridobili tudi čimveč znanja.

DARINKA KODRICEVA

Osnovna šola »Borisa Kidriča«

Tretja izmena prvih razredov

Letos se je v šoli »Boris Kidrič« zataknilo. Letos je na šoli kar 1254 otrok, zaradi tega pa so morali uvesti za nekatere prve razrede in za tretji razred tretjo izmeno. Devet razredov je stisnjenih v treh učilnicah.

Razen tega, da je letos na šoli »Boris Kidrič« že uvedena tretja izmena, so šolarji ostali tudi brez malice. Hodnik, v katerem so še lansko šolsko leto pripravljali malice, bo letos povezoval šolo s telovadnico. Malice nimajo kje pripravljati, zato jo šolarji nosijo s seboj. Menijo pa, da bodo lahko že v drugem polletju spet pripravljali malico v šoli.

Varstvo učencev je urejeno v vzgojno varstveni ustanovi »Mladi rodu«. Vendar je že tudi tu precej tesno, saj so v vzgojno varstveni ustanovi že tudi učilnice.

Zbor občanov

»Zbor občanov«, glasilo občinskega odbora SZDL Ljubljana-Bežigrad, ureja uredniški odbor: glavni urednik Miran Blaha, odgovorni urednik Niko Lapajne; Ivan Vinkler, Joško Pirnar, Blaž Veber, Ančka Cerin, Jože Vetrovec, Janez Snoj; za upravo odgovarja Marica Grabenšek. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: »Zbor občanov«, Ljubljana, Parmova 41-I. Časopis izhaja enkrat mesečno. Poština plačana v gotovini. Cena izvođa 20 din, letna naročnina 160 din. Tekoči račun pri NB 600-15-603-64 Tiska ČP Delo

Kakšna je pot do stanovanja?

BEŽIGRAD, septembra. — Občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš naj v čim krajšem času prouči možnosti za gradnjo vsaj 50 cenениh stanovanj, da bi vsaj za prvo silo rešili iz dneva v dan večjo stanovanjsko stisko za Bežigradom, so na eni izmed sej bežigradske občinske skupščine pred letnimi počitnicami predlagali odborniki obeh zborov. S tem je ta predlog postal eden izmed sklepov občinske skupščine in hkrati obveza občinskemu stanovanjskemu skladu, da ga v okviru realnih možnosti čimprej prouči in uresniči.

Ker marsikoga izmed nas resno skrbi, kako, kdaj in kje bomo prišli do primerne stanovanja, smo tokrat v domu krajevne skupnosti Borisa Kidriča v Vojkovi ulici 1 — nasproti bežigradske gimnazije — obiskali direktorja sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Ljubljana-Bežigrad, FRANCA BREGARJA in ga zaprosili za kratek razgovor v tej zvezi.

— Kdaj lahko pričakujemo začetek hitre in cenene gradnje stanovanj za Bežigradom?

— Glede racionalne in hitre gradnje stanovanj smo zaprosili gradbeno podjetje Megrad, da nam pripravi ustrezne elaborate. Vsi takšni in podobni projekti pa seveda ne grejo tako hitro od rok, kot bi marsikdo mislil. Pripravili smo določen program, kakšna in kako velika naj bi bila takšna cenena stanovanja, vse ostalo pa bodo proučili in izdelali pri Megradu, ker zaradi šibke kadrovske zasedbe ne zmoremo vsega sami.

Montažna gradnja

V zadnjem času smo se oprijeli zamisli o hitri in ceneni gradnji stanovanj po sistemu, ki se je močno uveljavil v Zagrebu. Podjetje Jugomont gradi po nekaj tisoč stanovanj hkrati. Dve tretjini gradnje posameznega stanovanjskega bloka, stolpca ali tudi manjšega objekta predstavlja montaža, to je sestavljanje gradbenih elementov, ki jih v ta namen že prej pripravijo. (Industrijska proizvodnja gradbenih elementov). Ta sistem trdne gradnje stanovanj se je v naši državi praktično izoblikoval šele letos in se v praksi uveljavil v prvi polovici leta. S

Po današnjih računih bi ob nespremenjenih cenah kvadratni meter stanovanja po tem sistemu v novem naselju ne presegel vrednosti 90.000 dinarjev, kar je pri sedanjih cenah stanovanjskih površin več kot razveseljivo.

Novo stanovanjsko naselje po Jugomontovem sistemu na tem zemljišču, je hkrati mišljeno kot zaokrožitev Savskega naselja v zaključeno celoto.

Tri nove stanovanjske soseske

— Potrebe po novih stanovanjih iz dneva v dan naraščajo. To ni nikakršna skrivnost. Koliko novih stanovanj bo sklad zagotovil Bežigradčanom v prihodnjih letih?

— Prav sedaj pripravljamo tri soseske, na katerih bo prostora za gradnjo stanovanjskih stolpcev in blokov z okrog 5 tisoč stanovanj. To so soseska 3, ki leži za novo bencinsko črpalko ob Titovi cesti, soseska 7 in 8 kot podaljška soseske šest na še nezazidanem prostoru na desni strani kamniške železniške proge vse do Ježice oziroma gostilne Ruski car. V soseski tri bomo zgradili okrog 2.000 stanovanj v soseski 7 in 8 pa še nadaljnjih 3.000. Za vse te soseske sedaj pripravljamo

Govori direktor občinskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš Franci Bregar

takšnim načinom gradnje gradbeno podjetje praktično lahko zgradi in v celoti opremi stanovanjski objekt v dobrih šestih mesecih in izroči ključne stanovanj investitorju.

— Bomo tudi za Bežigradom gradili po Jugomontovem sistemu?

— Prav le-ta sistem gradnje stanovanj naj bi po mojem mnenju obveljal kot odgovor občinski skupščini na njen sklep in na obvezo, ki nam jo je naložila v zvezi s hitrejšo in cenejšo gradnjo stanovanj v naši občini.

90.000 din za kv. meter

Prihodnje leto spomladi bo gradbeno podjetje Obnova začelo po Jugomontovem sistemu graditi novo stanovanjsko naselje na prostoru, ki ga oklepata podaljšek Savske ceste in Smartinska cesta do Črtomirove ulice. To je še nezazidano zemljišče pri Savskem naselju, na katerem bodo prihodnje leto zrasli bloki s 500 novimi stanovanji. Podjetje Obnova je že

mo urbanistično dokumentacijo, potem bomo pa preko javnega natečaja skušali dobiti najprimernejši zazidalni načrt za posamezno sosesko oziroma stanovanjsko območje.

Letos 242 stanovanj

— Koliko novih stanovanj boste letos predali varčevalcem?

— Do konca decembra se bo v nova stanovanja vselilo 242 naših varčevalcev. Za letos smo sicer planirali dograditev 300 stanovanj, vendar plan zaradi znane situacije v gradbeništvu ne bo v celoti izpolnjen. 135 stanovanj bomo namesto letos, predali stanovalcem šele spomladi prihodnje leto.

Samo junija 60 novih varčevalcev

— Kakšno zanimanje je med občani za pridobivanje stanovanj preko občinskega stanovanjskega sklada s pomočjo vašega sistema varčevanja?

— Po spremembi sistema udeležbe po ključu 20:30:50, ki je bil v veljavi še do nedavna, se je vključevanje varčevalcev za pridobitev stanovanja preko našega sklada izredno povečalo. Samo junija smo zabeležili 60 novih varčevalcev ali v pol leta kar 294, kar pomeni povprečno vsak mesec skoraj po 50 novih varčevalcev. Zakaj? Novi sistem varčevanja sodi med najugodnejše v naši republici. 5 do 10 odstotkov vrednosti investicije za stanovanje vplača varčevalec na osnovi pogodbe o namenskem varčevanju. 40 do 45 odstotkov vrednosti investicije po novem vplačuje zanj delodajalec, to je gospodarska organizacija, v kateri je varčevalec zaposlen, in 50 odstotkov vseh sredstev prispeva sklad. V izjemnih primerih sklad prispeva za stanovanje tudi 60 odstotkov vrednosti celotne investicije. Za udeležence NOV in člane ZB so varčevalni pogoji lahko tudi ugodnejši, razen tega pa imajo tudi prednost pred ostalimi varčevalci pri dodeljevanju stanovanj.

Kdaj lahko dobim stanovanje?

— Rad bi se vključil v vaš sistem varčevanja. Kdaj bom dobil stanovanje?

— Vsi občani, ki danes začno varčevati oziroma se ob izpolnjenih pogojih 5—10:40—45:50 oziroma 60 vključijo v naš varčevalni sistem bodo najkasneje 1967. leta dobili novo stanovanje. Ob današnjih gradbeno-operativnih in proračunsko-financijskih pogojih — če se le-ti ne bi nič spremenili — bomo v naslednjih letih lahko zgradili po 300 do 500 novih stanovanj na leto, kar pomeni okrog 2500 stanovanj v naslednjih petih letih.

N. Lapažne

Počitnic je konec. In prijetni spomini na kolonijo?

Zdravstvene kolonije na rešetih

BEŽIGRAD, 30. sept. — Osrednja razprava na zadnji ali 20. seji bežigradske občinske skupščine se je razvila okrog organizacije zdravstvenih kolonij ob morju in v goratih predelih naše republike, neizkoriščenih možnostih oziroma objektih, ki bi prišli v poštev za ta namen, gradnji lastnega počitniškega doma za mladino in materialnem prispevku staršev, občinske skupščine, gospodarskih organizacij in komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

Levji delež na starših

V Novem gradu, Pomru in v Zirovnici je bilo letos na počitnicah 657 bežigradskih otrok ali le 7 odstotkov naših najmlajših občanov, medtem ko so iz drugih ljubljanskih mestnih občin poslali v zdravstvene kolonije povprečno po 20 odstotkov vseh otrok. Tudi materialna udeležba staršev za letovanje otrok je bila precej višja, kot je to praksa drugod, in sicer 53 odstotkov, občinska skupščina je prispevala 31 odstotkov, ostalo pa komunalni zavod za socialno zavarovanje. Odborniki so predlagali, naj bi v prihodnje svoj delež za zdravstvene kolonije primaknile tudi naše delovne organizacije, kakor je to daljša praksa v drugih občinah.

Pri iskanju novih baz za zdravstvene kolonije so odborniki predlagali, naj bi občinska skupščina oziroma ustrezen organ proučila možnosti za gradnjo lastnega doma ob morju (odkup zemljišča, načrti, itd., da bi ob primernem trenutku takoj začeli z gradnjo. Hkrati bi morali pregledati in opremiti že obstoječe baze ob morju in na Gorenjskem, ki doslej niso bile najboljše opremljene.

Za zdravstvene kolonije bi bila morda primerna tudi že več let prazna šola na Zaplani, skoraj povsem neizkoriščen počitniški dom bežigradskih delovnih organizacij pri Portorožu, ki je bil lani vsaj 50 odstotkov izkoriščen, letos pa komaj 25 odstotno!

Na Veliki in Mali planini

Dvanajst bežigradskih gospodarskih organizacij ima na Veliki planini svoje vikend hišice, ki bi jih v sporazumu s podjetji nedvomno lahko izkoristili tudi za zdravstvene kolonije — poleti in pozimi! S primerno organizacijo skupne kuhinje pri enem izmed planinskih domov, bi se to z malo dobre volje vsekakor dalo takoj realizirati. Hkrati bi kazalo čimbolj pospešiti gradnjo planinskega doma na Mali planini (Planinsko društvo Črnuče), ker bo lahko sprejel pod svojo streho

tudi do 80 otrok in bo za zdravstvene kolonije odprt skozi vse leto. Tu so še posebej po otvoritvi nihalne žičnice in smučarske vlečnice idealni pogoji za zimska letovanja otrok in šolske mladine nasploh — smučarski tečaji.

Kaj pravijo zdravniki?

Za boljše in uspešnejšo organizacijo zdravstvenih kolonij za Bežigradom hkrati govore tudi sistematski zdravstveni pregledi šolskih otrok, ki kažejo na pogostne deformacije prsnega koša, hrbtnice in na nepreved zadovoljiv telesni razvoj mlade generacije nasploh.

— Mlada generacija bo za nami prišla na delovna mesta, prav je, da poskrbimo za njen zdrav telesni razvoj, je med drugim poudaril eden izmed odbornikov bežigradske občinske skupščine.

Ob zaključku razprave o zdravstvenih kolonijah je skupščina sprejela predlog o ustanovitvi stalne komisije, ki se bi skozi vse leto ukvarjala s pripravami in organizacijo zdravstvenih kolonij, o ustanovitvi kluba vzgojiteljev in pripravah za gradnjo lastnega doma ob morju. Hkrati so se odborniki zavzeli za večji materialni prispevek občinske skupščine pri organizaciji teh kolonij, ki po opremi domov oziroma baz in številu otrok sodijo med najslabše v okviru ljubljanskih mestnih občin.

Zakaj ne pri Belinki?

V zvezi z dnevnimi letovanji v Tomačevskem gozdu, ki niso bili ravno na zavidljivi ravni, so odborniki predlagali, naj bi v prihodnje takšna letovanja usmerjali k tovarni Belinka, kjer je plavalni bazen s toplo vodo, sanitarije, prijetno zeleno okolje z gozdom, skratka vse, kar je za takšno obliko letovanja potrebno. Hkrati so se vprašali, zakaj že doslej na to lokacijo pri Belinki nihče od organizatorjev dnevnih kolonij ni pomislil zakaj ne bi prej temeljito izkoristili tisto, kar že imamo?

—ne

Novo naselje za Bežigradom — Ulica Pohorskega bataljona.

začelo pripravljati načrte za novo naselje, ki ga bo občinski sklad odkupil. Hkrati s prilagajanjem Jugomontovih izkušenj našim zahtevam in potrebam si mora Obnova ustvariti proizvodnjo industrijskih gradbenih elementov za novi, hitri način gradnje.

ANKETA

V Stožicah smo izvedli anketo. Zanimalo nas je, kako se prebivalci Stožic počutijo v svoji krajevni skupnosti. S čim so zadovoljni, kaj jim ni všeč in kaj pogrešajo.

Stožičani o Stožicah

EDVARD PIRNAT, upravnik: Mislim, da se je izpolnila želja vseh prebivalcev te krajevne skupnosti; dobili smo cesto, ki smo jo že leta in leta težko pričakovali. Do sedaj smo imeli namreč strašansko slabe ceste. Razen cest, ki so sedaj že asfaltirane, želimo, da bi čimprej zgradili novo trgovino. Naše področje je precej veliko in je zaključena stanovanjska enota. Tu ni več moč graditi blokov ali objektov lahke industrije. Vse je že zazidano,

nova samopostrežna trgovina, bomo imeli vse, kar si lahko želimo.

MARKO KUMER, upokojenec: V zadnjem času se vse razvija v pozitivni smeri. Ljudje ne živijo za to, da de-

lajo, temveč delajo zato, da živijo. Ljudje so postali zainteresirani. Težko jih je bilo spraviti skupaj, sedaj pa je vse to nekaj drugega. Skoraj se čudim, da je bilo sedaj toliko razumevanja na obeh straneh. Brez ljudi seveda ne bi bilo, pa tudi brez občinske skupščine ne. Dremelj je dobro zagrabil, sedaj gre.

tako da je ustvarjeno resnično zaključeno stanovanjsko področje. Manjka pa nam pri tem trgovina. Po vse stvari, ki jih vsak dan potrebujemo, moramo hoditi v mesto. Za ceste se imamo zahvaliti odborniku Janezu Dremelju. To, česar prej nismo mogli dobiti v dolgih letih, smo dobili sedaj. Menim, da je naše naselje med najbolj urejenimi naselji za Bežigradom.

MILENA KRANJC, gospodinja: Zelo nujno potrebujemo trgovino. Sedaj, ko imamo cesto, smo zelo zadovoljni. Tako smo se že navadili

na Stožice, da se tu odlično počutimo. Nič zato, če smo vezani na trolejbus. Sedaj je še malo nerodno, ko moramo po vse stvari v oddaljene trgovine. Ko pa bo zgrajena še

mo dobili še trgovino, upam da bo to kmalu, bomo imeli vse, kar si lahko želimo. Velika zasluga za to pa gre seveda neumornemu odborniku Janezu Dremelju. Imeli smo srečo, ko smo izvolili za svojega predstavnika prav njega. Če ga ne bi, tudi ceste verjetno še ne bi imeli.

ODBORNIK JANEZ DREMELJ

Nova samopostrežna trgovina

Kam po kruh? Meso? Sladkor? In moko? Kmalu v novo samopostrežno trgovino. Temeljev sicer še ni, teren, kjer bo nova trgovina, pa je že zakločen. Trgovina bo stala tam, kjer je sedaj že opuščeno otroško igrišče. Dolga bo 32, široka pa 19 metrov. V njej bo 180 kvadratnih metrov prodajne površine. Razen trgovine, v kateri bo možno kupiti vse za vsakdanjo rabo, bo ob njej tudi bife. Tam, kjer je sedaj okrogla ploščad, bo urejen vrt, morda pa se bo dalo urediti tudi balnišče. Ze sedaj pa ljudje s Koroške intenzivno razmišljajo tudi o družbeni prehrani. Le

Urbanistični nesmisel

Za Bežigradom se zadnja leta gradi intenzivno. Samo — kaj? Vsak dan se pokaže iz tal kakšno novo poslopje, ki pa skoraj vedno ostane prtljivko. Vemo pa, da je Bežigrad področje, kjer so tla izredno ugodna za gradnjo najvišjih objektov. Mnogi občani sprašujejo, kdo je kriv na občinski upravi, da dovoljuje gradnjo prtljivih hiš.

NA KORSE NE BO VEČ KADILO

Na zborih volilcev v 26. volilni enoti so leta nazaj volilci veliko željo. Kadarkoli je besed stvari, ki jih ljudje tod najbolj potrebujejo predlagali:

»Asfaltirajo nam naj ceste, da se nam ne bo novanja!«

Lani so že asfaltirali nekatere ceste iz desih občani sami zbrali. In kako je letos?

Gorjančeva, Marice Kovačeve, Kalingerjeva ulica so se v letošnjih vročih dneh kadile. Prav v stanovanja in prebivalci Koreje so spet našli z rameni: prah.

Toda, 26. avgusta so se zbrali lastniki in stanovanjci hiš iz vseh ulic Koreje, ki še niso bile asfaltirane. Ni bilo prevelikega tekanja, ljud-

dolgo čakali. Med seboj se poznamo in se lahko zato hitro zberemo in pomenimo. Tudi na ulici, če ni drugače, pravi neumorni odbornik te volilne enote Janez Dremelj, ki z veseljem pripoveduje o smelti akciji prebivalcev Koreje.

»Na sestanku ni manjka praktično nihče. Ljudem ni bilo treba dosti pojasnjevati. Vedeli so, da, če hočejo imeti, je treba nekaj prispevati. Brez prigravarjanja ali kakršnih koli prošnji so se oglašali in obljubljali »30.000 din v treh obrokih...«

»50.000 v treh obrokih...«

»30.000 din v treh obrokih...«

»150.000 din v treh obrokih...«

Obljubljali so. Vsakdo je pretehtal svoje možnosti. Večina je obljubila po 30.000 din. Možakar, ki je obljubil 11.000, ne more dati več, ker ima precej otrok... Nihče se ni obregnil vanj, ker je dal 3 krat manj kot ostali. Ljudje so obljubljali po svojih možnostih; nihče se plačilu ni hotel odtegniti.

V prvih dneh septembra je Janez Dremelj z aktovko obiskoval hišne lastnike. Trkal je od vrat do vrat in zapl-

loval. Srečali smo ga. Smejal se je: »Poglejte, kako so se ljudje odzvali.« Iz aktovke je vlekel kup papirjev in našteval ljudi, našteval tisočake, desetisočake, stotočake... Smejal se je od zadovoljstva, akcija, ki ne bi uspela verjetno nikjer drugje za Bežigradom, je tu uspela. Zakaj?

Ne bo odveč, če bomo trdili, da zato, ker imajo v 26. volilni enoti odborniki, ki ve, kaj se da narediti in kaj ne. In ne samo to. Dovolj je prožen in iznajdljiv, da ve, kdaj in kako je tre-

NA DESET VPRAŠANJ ODGOVARJA TAJNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI STOŽICE SIMON SIMON

Kaj menite o stožicem klubu?

— Potreben je in je velika pridobitev za Stožice. Vsakdo se začudi, ko izve, kako lep klub imamo v Stožicah.

— Ali je dovolj obiskan?

— Dnevno ga obišče kakih sto ljudi. Posebno radi pridejo zvečer, da si lahko ogledajo televizijo.

— Koliko uslužbencev ima klub?

— Gostinskega delavca za šankom in smajliko.

— Ali sta adaptacija starih prostorov in klubska oprema že plačani?

— Ne, imamo še precej dolga.

Koliko dolga imate?

— Osem milijonov in 276 tisoč dinarjev.

— Kdo bo plačal?

— Najeli bomo posojilo oziroma bomo dobili dotacijo.

— Kaj v klubu manjka?

— Dober program.

— Zakaj ni programa?

— Ni denarja, ljudje pa radi prihajajo poslušati različna predavanja. Ko je Kozlevčar pripovedoval o potovanju po Ameriki, je bila dvorana polna.

— Ali je klub rentabilen?

— Šank sam je rentabilen, vendar upnikom ne moremo plačevati iz sredstev, ki jih ustvarja šank. Vse denar je namreč blokiran.

— Kdaj je v klubu največ ljudi?

— Ob sobotah zvečer in ob nedeljah.

V Stožicah nova telefonska govornilnica?

V Stožicah je še približno 4500 prebivalcev, v bližini je novo stanovanjsko naselje Sossekka 6, kljub temu pa je v vsem tem okolju še ena telefonska govornilnica. Občani žele, da bi PTT Podjetje Ljubljana postavilo še eno telefonsko govornilnico, saj ena sama resnično ne ustreza več potrebam naraščajočega prebivalstva.

Premalo trgovin

Ljudje iz Stožic imajo velike težave z nakupovanjem. V bližnji okolici skorajda ni nobenega lokala, zato morajo po vsako malenkost leteti v mesto. Posebno so bili prizadeti poleti, ko ni bilo nikjer v bližini mesarja. Emoma je svojo poslovilnico zaprla in ni oddala ključev dva meseca. Tako krajevna skupnost ni mogla v lokal, ki je stal prazen, čeprav so nekatera mesarska podjetja želela v njem prodajati.

Mizarski servis ni več servis

Mizarski servis v krajevni skupnosti Stožice je presegla okvire servisne dejavnosti. Izmalčil se je v gospodarsko organizacijo, ki je oproščena precejšnjega dela družbenih obveznosti. To kaže že servisu zaposlenih v tem servisu in majhno število storitev, ki so servisnega značaja.

MED PROSLAVO V OSNOVNI SOLI STOŽICE

PRIPOVEDI ADRIJAN KUMER

SOŽENSKA AKCIJA

»Bili smo zvezda sedmega septembra leta 1941 dva meseca. Sedmi september je zato praznik severnega področja.«

»Razen Kalušnika, ki je bil mizarski vajenec, ki je še živ. Akcija pa se je začela prav...«

»Gledati smo kje bi koga srečali. Pa ni bilo nikjer nobenega Nemca. Med tem smo se že domenili, da bo Kalušnik, kot najstarejši, naš komandant. Odsli smo v Malo vas, Spet smo hodili in hodili in nobenega srečali. Spomeni smo, da tako ne bomo mogli nobenega sresti, saj nobenega ni bilo. Sporazumeli smo se, da odidemo na glavno cesto, stranjske ceste so bile prazne, saj je bila policijska ura. Gogala in Kos sta ostala pod ce-

sto, midva s Kalušnikom pa sva jo udarila na cesto. Videla sva, kako gre iz mesta proti Črnučam Italijan. Sla sva za njim čez cesto. Sla sva počasi za njim, hotela sva se izogniti cestni svetilki, ki je osnetjevala prostor v bližnji trgovini Sporn. Takrat pa so iz grmovja planili še štirje Italijani. Sli so proti nama. Sneli so puške in jih naperili v naju. Postalo nama je nerodno. Videli so, da jim je nisem mogel več. Pošlalo je jasno, da v času policijske ure z orožjem za pasom ni več izhoda. Obstopili so naju, videla sva, da ni več rešitve. Potegnili sem pištolo in izza hrba Kalušnika sprožil v Italijana. Nastal je vik in krič, Italijani so se poglivali v beg, začelo se je dirje streljanje, rakete so šnapale kličku, Kalušnika ni bilo nikjer, sami pa sem zbežal in se napotil v hišo Kmetiča. Ko so pri Kmetičevih videli, da je

stvar zelo resna, sem spoznal, da je boljše, da grem od njih. Odplazil sem se ven, kjer je bilo vse poino italijanskih vojakov. Po hrbtu sem se odplazil z orožjem v rokah po njivah do stala, kjer sem spal še nekaj tednov prej. Ostala dva, ki sta ostala pod cesto, sta noč preživela kar pod cesto. Naslednji dan sem zvedel, kako so Italijani razlagali, da je bilo veliko partizanov, ki so zelo nevarni in ne vem kaj še. Name ni nihče niti posumil. Tudi Kalušniku se ni zgodilo ničesar. Tokrat, ko sem ustrelil čez njegovo ramo, je od poka za nekaj trenutkov oglušel. Kalušnik je še isto leto hrabro pačel v partizanh.

Neurejeni servisi

Občani iz Stožic se često pritožujejo, da na območju njihove krajevne skupnosti ni moč dobiti obrtnika, ki bi lahko karkoli hitro popravil. Menijo, da servisi niso dovolj veliki in da ni potrebe, da bi bili lahko zaposleni stalni delavci, temveč, da se kažejo potrebe po delavcih servisa, ki bi svoje delo lahko opravljali honorarno. Servisi bi sprejemali naročila in napotili svoje strokovnjake na dom v popoldanskem času, ko je večina ljudi tudi doma. Občani iz Stožic bi predvsem potrebovali vodovodno-inštalaterski servis, električarski servis za popravila TV in radijskih sprejemnikov in servise za kranje zračnic dvokoles in za manjša popravila dvokoles.

Občani menijo, da je edini servis, ki že dobro dela, stanovanjski servis. Za to pa gre nedvomno zasluga tovarišici, ki v tem servisu neumorno dela.

Zakaj tri krajevne skupnosti?

Krajevne skupnosti Stožice, Itežica-Mala vas in Savlje-Kleče so majhne krajevne skupnosti. Vsaka ima svojega tajnika, ki ni polno zaposlen in v vseh manjka denarja za najosnovnejše potrebe krajevne skupnosti. Zato misel o združitvi teh malih krajevnih skupnosti ni odveč. Morda bi bilo pametno, da bi se omenjene krajevne skupnosti združile še pred Novim letom, združene bi obsegale tudi geografsko bolj zaključeno celoto.

BORCI IN AKTIVISTI NOB SO OB PRAZNIKO STOŽICE

Vsakdanjost s kancem kulture

Posebna komisija dramskega sosveta pri zvezi kulturno-prosvetnih organizacij ljubljanskega okraja vsako zimo obišče nešteto amaterskih odrov. Štiri najboljše predstave izberejo za okrajno revijo dramskih skupin. Dve leti zapored so bili med izbranci tudi gledališki amaterji iz Savelj. Prihodnje leto bo v Savljah 10. jubilejno štehanje. Stari koroški narodni običaj so v Sloveniji najprej obudili v Savljah. Delavci, študentje, kmetje in dijaki se v zimskih večerih zberejo v Prosvetnem domu v Savljah.

Malo gledališče iz Ljubljane, Trbovlje, Skofja Loka, Savlje — to so najkvalitetnejše amaterske dramske skupine v ljubljanskem okraju. Savlje niso po pomoti zašle v to družino. Kulturno-prosvetno društvo Savlje-Kleče ima bogalo tradicijo, Zadnja leta pa je dejavnost še posebno živahna. Starejšim gledališkim amaterjem se je priključila mladina, ki jo prežema velika ljubezen do odrske umetnosti. Dramska skupina je dosegla vsekakor najvidnejše uspehe. Ni pa ostalo samo pri tem. V Savljah imajo danes še folklorno skupino, knjižnico in kino, prirejajo predavanja in izlete.

Prihodnje leto bodo proslavili 15-letnico obstoja društva.

Letošnji repertoar

Dramska skupina je že pripravila repertoar za letošnjo sezono. Gledalci bodo videli Nušičevo komedijo »Narodni poslanec« in Stenisev »Zakonski vrtljak«.

Pri izbiri repertoarja jih vodita dve načeli: po eni strani možnosti igralske skupine, po drugi strani pa prislusne želje publike. Tričlanska repertoarna komisija izbere takšen program, ki zadovolji obe strani. Tekste dobijo s posredovanjem dramske knjižnice Prosvetnega servisa v Ljubljani. Repertoarna komisija ne dela kampanjsko, temveč vse leto pretresa, prebira in izbira dramske tekste. Sploh pa k temu delu želijo pritegniti čimveč ljudi, da je izbira potlej res pravnja.

Dramska skupina ima za seboj že lepo število predstav. Zalujoči ostali, Deseti brat, Rokovnjači, Stilmonski župan, Ad akta, Komedija o komediji, Magda, Jezusovi apostoli, Namišljeni zdravnik, Sedem let skomin, Pred puškami stojim, mladinski igri Pogumni Tonček in Kek — vsi ti naslovi kažejo, da se v Savljah niso zadovoljili z bolj ali manj uhojenimi potmi pri izbiri repertoarja za ljubiteljske dramske skupine, temveč da so se spoprijeli tudi z deli, ki so jih imela v svojem programu poklicna gledališča. Prav

te predstave pa so jim prinesle največ priznanj.

Poglobljeno delo

Predstavo študira igralska skupina zelo strnjeno. Vaje imajo tudi trikrat ali štirikrat na teden. Najprej naštudirajo posamezne prizore, kjer sodeluje le po nekaj igralcev, šele v drugem delu pa delajo vsi skupaj. Takšen način študija se je zelo obnesel, saj so igralci na vaji zelo intenzivno zaposleni, kreacije, ki jih ustvarjajo, pa so popolnejše. Brez kolektivne discipline in izrednega veselja, ki

3 vprašanja Romanu Novelliju

Saveljska dramska skupina je dvakrat prejela posebno nagrado za izredno kvalitetno igro in režijo. Nemalo zaslug za to gre režiserju Romanu Novelliju.

■ Skrivnosti tvoje režije?

Ni jih. Moje prvo načelo je: predstava mora biti na čim višjem umetniškem nivoju, igralci morajo pridobiti širše obzorje v dramski dejavnosti oziroma dramski umetnosti. Več poudarka dajem psihološkemu potencialu posameznega lika, kar se v celovitosti zrcali v boljšem kolektivnem nastopu.

■ Proslave v Savljah so še posebno mikavne.

Takšne prireditve pripravimo prav tako skrbno kot dramske predstave, čeprav sodeluje tudi 50 ali 60 mladink in mladincev. Organiziramo posebna predavanja, na primer iz zgodovine NOB, povezana z dogodkom, ki ga proslavljamo, tako da se nastopajoči bolj na široko spoznajo z delom.

■ Čemu pripisuješ mladostno zagnanost saveljskega društva?

Mladina je spoznala, da od društva nekaj ima, zato zanimanje ne popušča. Razen resnega dela ne manjka zabave.

3 vprašanja Janezu Markelju

Z izredno organizacijsko sposobnostjo je Janez Markelj marsikdaj zvelkel saveljsko društvo iz zagate. Nobena pot mu ni odveč, skoraj ne mine večer, da ga ne bi našli v Prosvetnem domu.

■ Poglavitna težava, ki vas najbolj ovira pri delu?

Prav gotovo pomanjkanje prostorov. Za vse dejavnosti društva imamo v Prosvetnem domu eno samo sobo. Drug drugemu podajamo kljuko: razen vaj dramske sekcije je tam še knjižnica, televizor, sestanki krajevne skupnosti in terenskih organizacij. Mnogokrat so nam že obljubili, da bomo dobili še ostale prostore v domu, vendar zadeva se še ni premaknila z mrtve točke.

■ In finance?

Občinski svet kulturno-prosvetnih organizacij ima kar največ razumevanja za naše delo. Z dotacijo pokrijemo najnujnejše izdatke, z raznimi, zlasti zabavnimi prireditvami, pa ustvarimo še dodatna sredstva.

■ Načrti za prihodnje?

Se bolj bomo razširili našo dejavnost, saj z različnimi oblikami dela privabimo v društvo nove ljudi. Pri nas ni mrtve sezone. Poleti prirejamo izlete in ljudje so navezani na društvo vse leto. Posebno skrbno bomo delali z najmlajšimi. Zavedamo se, da so naši najaktivnejši člani prav tisti, ki so bili pred nekaj leti še pionirji in pionirke. Zato bomo skušali najmlajše že zelo zgodaj vključiti v društveno delo.

druži te mlade ljudi, pa takšno delo seveda ne bi rodilo sadov.

Igralska skupina si organizirano ogleda tudi predstave v ljubljanskih gledališčih.

V Savljah se čim bolj izogibajo masivnih odrskih rekvizitov. Igralci so se prilagodili modernim oblikam scene, ki zahteva tudi novo svetlobno tehniko, ozvočenja in druge moderne tehnične pripomočke, kar seveda vse pripomore k večjemu uspehu predstave. Se pred nekaj

leti na saveljskem odru ni bilo moč postaviti moderne scene. Upravni odbor društva je z velikim razumevanjem vložil precejšnja sredstva za preureditev odra, tako da je zdaj moč igrati še tako zahtevna dela.

Gostovanja po Sloveniji

Saveljski igralci so nastopili že na mnogih odrih po Sloveniji. Domala vsako predstavo še nekajkrat ponovijo na gostovanjih v raznih krajih. Poznajo jih že v Kamniku, Skofji Loki, Selcah, Logatcu, Horjulu, Zadvoru, Zadobrovi in drugod. Povsod, kjer so gostovali, so jim domači gledališki amaterji pomagali, kjer so je le dalo. Za tehnična dela največkrat postavijo svoje ljudi kar domačini. Seveda pa gre vse priznanje tudi tovarnoma Topsis in Tonosi, ki Saveljčanom pomagata pri prevozu.

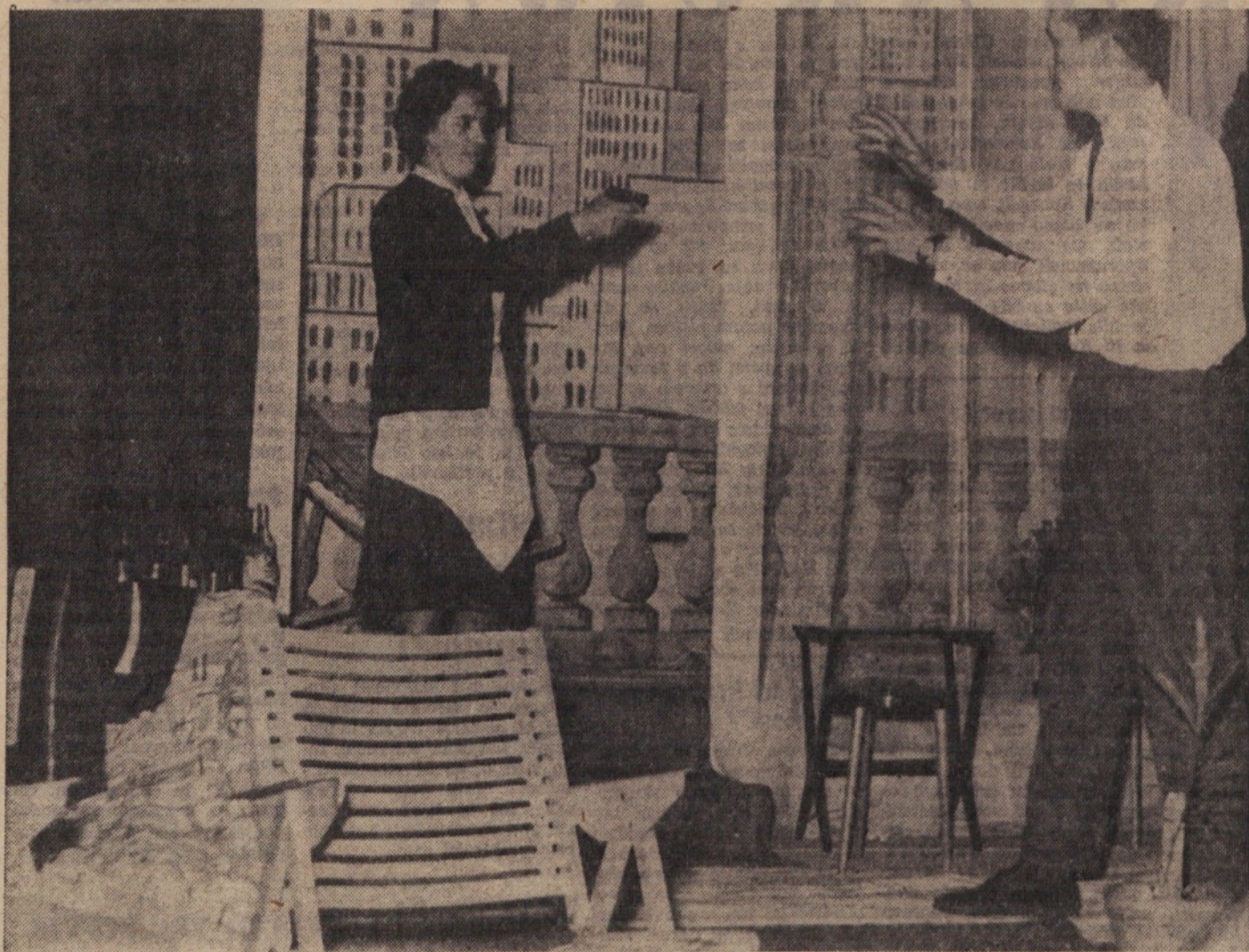
Nasploh je tesno sodelovanje in pomoč vseh organizacij na terenu značilna. V Savljah ni proslave, kjer ne bi sodelovali prosvetno društvo, mladinska organizacija, SZDL, Topsis in Tonosa. Pri proslavah je dvorana polna. Ljudje vedo, da bodo videli naštudiran program, ne pa golo aktivistično improvizacijo. Proslavo s recitacijami, odlomki iz dramskih del in nastopi raznih skupin pripravijo domača tako natančno kot dramske predstave.

Ritem, ples in viže

Prav na takšnih nastopih se je uveljavila tudi folklorna skupina. Začeli so pravzaprav pri štehanju, ki pa je bilo le enkrat na leto. Iz tega pa je nastala folklorna skupina, ki redno vadi in nastopa. Sodeluje 12 parov plesalk in plesalcev. Največ uspeha so poželi na prireditvi »Ritem, ples in viže«, kjer je sodeloval tudi zabavni orkester iz Stožic. Prvikrat so pripravili večer, kjer so bile na sporedu narodne pesmi, plesi in popevke. Led so prebili in prepričani so, da bodo na podobnih prireditvah imeli vedno dovolj gledalcev in poslušalcev.

En sam prostor

Raznovrstno društveno dejavnost dopolnjujejo še klubska sekcija, knjižnica in kino. Delovanje knjižnice je zaradi tesnih prostorov zelo težavno. Imajo okrog 3000 knjig, sodelujejo pa tudi z matično občinsko knjižnico. V istem prostoru imajo tudi televizor, prirejajo šahovske turnirje in predavanja, razen odra v dvorani pa je to tudi edini prostor, kjer lahko vadi dramska skupina. Ko bi dobili še ostale prostore v prosvetnem domu, ki jih zdaj zasedajo stanovalci, na potlej bi se delo prosvetnega društva Savlje-Kleče šele razmahnilo.

»SEDEM LET SKOMIN« — Dana in Janez Presetnik.

Mesečni zaslužki in nove cene

BEŽIGRAD, septembra. V zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi Zveznega izvršnega sveta, ki teže za stabilizacijo našega gospodarstva, je bežigradski občinski sindikalni svet pred kratkim sklical ločeni posvetovanji s predstavniki občinskih gospodarskih organizacij in predstavniki družbenih služb. Na obeh posvetovanjih so razpravljali o višini nadomestil za povečane življenjske stroške v zvezi s podražitvami nekaterih osnovnih živil, možnosti in merilih za višino povečanih osebnih dohodkov v posameznih gospodarskih organizacijah in družbenih službah. Iz obeh razprav se je izkristaliziralo nekaj pomembnejših misli, problemov in sugestij, ki jih bomo v tem sestavku poskušali na kratko strniti.

Bežigradske gospodarske organizacije so kot nadomestilo za povečane življenjske stroške za mesec julij začele izplačevati svojim delavcem po 1500 do 5000 dinarjev. V nekaterih podjetjih predvidevajo, da bodo izplačevali leta nadomestila do zaključka tretjega četrtletja. Hkrati vsklajujejo pravilnike o nagrajevanju tako, da bodo po tem prehodnem obdobju časovno nadomestilo zajeli v sistem nagrajevanja.

Največje povečanje osebnih dohodkov svojih delavcev so zabeležili pri trgovskem podjetju Astra, in sicer po 7700 din dodatka za najnižje plačana delovna mesta in po 7055 din za najvišje plačana delovna mesta. Najnižji dodatek so predvideli pri podjetju Iskra-Tela — 1500 dinarjev s posebnim poudarkom, da so imeli delavci v tem podjetju junija in julija razmeroma zelo visoke osebne dohodke, in z zagotovilom, da bodo večje dodatke oziroma razliko izplačali svojim delavcem po rezultatih tričetrtletnega obračuna.

Slaba polovica gospodarskih organizacij je linearno povečala osebne dohodke, medtem ko se je dobra polovica organizacij odločila za regresivni sistem povečanja osebnih dohodkov oziroma dodatkov za podražitev osnovnih živil svojim delavcem. Po tem sistemu je torej dodatek za nižje plačana mesta večji kot za višje plačana delovna mesta. Po doslej znanih rezultatih so ponekod najnižje plačana de-

lovna mesta s tem dodatkom popravili za 22 odstotkov in najvišja le za 4 do 6 odstotkov, kar pomeni v dinarjih skoraj popolno zblizanje med najnižjimi in najvišjimi mesečnimi prejemki.

Nekoliko težji položaj v tej zvezi je v šolstvu, ker se delitveno razmerje pri njih giblje 90:10 v korist osebnim dohodkom. Prosvetne ustanove v tem položaju zato nimajo možnosti, da bi zarezale v sklade, kakor so to začasno naredili v gospodarskih organizacijah. Zgolj in samo iskanje notranjih rezerv za vse probleme v zvezi s podražitvami in povišanjem osebnih dohodkov v šolstvu zato ne predstavlja zadovoljive rešitve. Temu vprašanju bo morala občinska skupščina posvetiti še posebno pozornost. V prosvetnih organizacijah predvidevajo realno povečanje osebnih dohodkov iz proračunskih sredstev, v zdravstvenih in varstvenih ustanovah iz povečanih dohodkov, ki jih bodo ustvarili z višjimi cenami za svoje usluge.

Najnižji mesečni prejemki

Najnižje mesečne prejemke v juliju in juniju so zabeležili v Tonosi in Elmi. V Tonosi je 5,7 odstotka delavcev zaslužiло nekaj pod 25.000 dinarjev na mesec, v Elmi pa 7,8 odstotka delavcev prav toliko. Manj kot 30.000 din je v istem času pri Astri zaslužiло 3,1 odstotka delavcev, v ostalih gospodarskih organizacijah pa je

manj kot 30.000 din mesečno zaslužiло od 6 do 24 odstotkov zaposlenih.

Mnenja in pripombe gospodarstvenikov

Na posvetovanju v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi so predstavniki bežigradskih gospodarskih organizacij med drugim posebej poudarili tole:

● Gradbena podjetja ugotavljajo, da se dograditev posameznih objektov največkrat zavleče zaradi pomanjkljive tehnične dokumentacije, nesposobnosti investitorjev, da bi si pravočasno zagotovili sredstva, občasno pomanjkanje gradbenega materiala, itd. Pomanjkljiva in nedokončana tehnična dokumentacija je najpogostnejši vzrok za površno določene roke, ki jih morajo zato po večkrat predstavljati iz datuma na datum.

● Monterska podjetja se ukvarjajo s podobnimi težavami: pomanjkanjem materiala, neupoštevanjem dobavnih pogojev, ipd. Tako, da si nekvalitetnega materiala največkrat ne upajo reklamirati, ker se preprosto boje, da prihodnjic še tega ne bi dobila!

● Povišanje cen barvnih kovin prizadene predvsem podjetje Tubo in potrošnike, ki v večjih količinah predelujejo cink, kositer, svinec, baker in aluminij.

● Sklade, ki jih izkoriščajo gospodarske organizacije kot svoje poslovne sklade, bremeni banka s 6 odstotnimi obrestmi, kar imajo nekateri za nepravilno. Ta sredstva so ustvarile gospodarske organizacije s svojim delom, banka pa od njih pobira samo obresti!

● Bistvene pripombe zadevajo nadalje nerazumljivo in neutemeljeno nesorazmerje med cenami neposrednih proizvajalcev in cenami trgovine na malo. Ta nesor-

azmerja so v zadnjem času presegle vse razumne meje in gredo samo in izključno razmerja v korist trgovini.

● Zaradi teh in podobnih vzrokov se skladi podjetij proizvajalcev iz leta v leto občutno zmanjšujejo, medtem ko je v večini trgovskih organizacij situacija prav obratna. Možnosti nagrajevanja in dejansko nagrajevanje v trgovini je zato v primerjavi z industrijo in uslužnostno obrtjo precej večje, kot bi to moralo biti. Še posebej izjemen položaj v sistemu oziroma možnostih nagrajevanja imajo projektantske organizacije, ki »pravočasno« dostavljajo naročnikom zahtevane projekte.

● Dalje so na posvetovanju menili, naj bi namesto podražitev nekaterih proizvodov raje regulirali družbene obveznosti posameznim gospodarskim panogam.

N. L.

Pomoč upokojujencem

Občinska skupščina Bežigrad bo izplačala poseben dodatek upokojujencem z najnižjimi pokojninami. Za Bežigradom je 613 upokojujencev, ki imajo manj kot 12.000 dinarjev pokojnine in invalidnine na mesec. Po mnenju društva upokojujencev je 284 upokojujencev nujno potrebno pomoči. 120 jih bo prejelo 6000 dinarjev redne mesečne pomoči, 164 pa po 3000 dinarjev.

Upokojujenci, ki bodo dobili pomoč, so zaradi starosti in slabega zdravja nesposobni, da bi si z dodatnim zaslužkom zboljšali gnotni položaj, nimajo niti lastnega premoženja niti svojcev, ki bi jim pomagali.

Podpore bodo upokojujencem izplačali takoj brez dolgotrajnih postopkov. Društvo upokojujencev bo skupno s krajevnimi skupnostmi še enkrat pretreslo položaj invalidskih upokojujencev, zlasti tistih, ki niso člani društva, in v upravičenih primerih bodo tudi ti dobili podporo.

Ne glede na zvezni dodatek bodo upokojujenci prejeli pomoč od avgusta meseca dalje, se pravi še za dva meseca nazaj in vse dotlej, dokler ne bodo pokojnine urejene z zveznim zakonom.

Ko so na seji občinske skupščine razpravljali o položaju upokojujencev, so odločno poudarili, da občinska skupščina ne rešuje in ne namerava reševati problemov upokojujencev. Sedanje podpore so le protest zoper počasni postopek pri sprejemanju novega zveznega pokojninskega zakona. Menili so, da našo socialno politiko postavljamo v kaj čudno luč, ko upokojujencem, ki so delali 30 ali še več let, izplačujemo socialne podpore, namesto da bi dobivali dovolj visoke pokojnine.

Svet za socialno varstvo in varstvo družine je še sklenil, da bodo zvišali tudi socialne podpore.

Pionirji so bili prvi potniki na črnuškem trolejbusu

Bežigrad po 365 dneh

Mimo je prišel mlad fant. Skrbno, skoraj gizdavo oblečen. Pozdravil me je in moral sem pošteno napeti možgane, da sem se spomnil.

— Sosedov Franci je! Toda kaj se je ta fant v borem letu tako spremenil. Saj je še včeraj bil cunjarico po dvorišču.

Ko sem koračil skozi znan, a vendar tako nov Bežigrad, sem potem prišel do zaključka, da se spremembe v enem letu najbolj vidijo na mladih, ki so bili takrat, ko sem odšel, še otroci, danes pa je treba z njimi resno računati. No, a to je bilo vedno takol!

Zato pa sem srečal še nekoga, poznan obraz, vendar drugačen, leto dni starejši. Sicer se ponavadi v starejši obraz za-režejo gube, a ta se je pomladil. Nov, lepši, modernejši. No, da ne bo slepomišenja — gre za obraz Bežigrada.

Hiše, hiše... morje novih hiš. Krížem kražem sem se sprehajal; čane imam malo, a treba je obiskati številne znanca. A tam, kjer so bile nekoč masice, in potikal sem se kot v labirintu in zočarano nad samim seboj. Če bi samo pomislil, da so tisti deli, ki so bili gradit-

šče takrat, ko sem odšel, danes povsem urejena naselja, bi precej hitreje napredoval.

Brinje, kraj kjer smo se nekoč do onemoglosti igrali Indijance, Brinje z visoko travo, ki nam je zamenjavalo savane, z redko posejanimi hišami, ki so bili otroški domišljiji nalik osamljenim rančom. Od indijanske romantike ni ostalo nič. Le pisano pobarvane kolone vrstnih hišic spominjajo na barvite rdečkace, drugega nič. Sedaj je tu doma udobje, televizijske antene, kot znaki nove vere, na vsaki strehi, »fičika« in podobni bencinski sorodniki pred vsakimi vrati, hčno urejeni mali vrtički, vse kot v pravlji.

Blíže Titovi cesti — življenjski žili Bežigrada — visoki bloki, kompleksi industrijskih in trgovskih zgradb, končanih in takšnih v gradnji — hvalnica betonu, železu in višini! Sonce tu pozno vzhaja in pogodaj zahaja. Brenčanje visokih dvigal para ušesa, hrup izpopolnjujejo kamioni in osebni avtomobili. Trolejbusi se prerivajo med vozili in pešci na »cebratih«, kolezarjev je manj ali pa so se le bolj porazgubili v naraščajočem številu motornih vozil.

— Do konca, pravim sprevodniku v trolejbusu, na Črnuče. Potem se moram peljati nazaj. Hodim med hišami, kjer so še včeraj z ihto zapirali okna.

Na cestah pa fantje še zmeraj zbijajo žogo. Včeraj po prašnih cestah, danes po asfaltu.

— Kaj nimate igrišča, začuden vprašam.

— Saj kmalu ne bodo poznali več trave, mi namesto njih odgovori starec, ki se opira na krivo palico.

KAJ PA GOSTISČA, TRGOVINE, PARKI

Res trava izginja. Vse lepo in prav. A nekje bi si le lahko ljudje raztegnili od avtomobilov zveržene ude. Kje so parki?

— Tokrat ne bom presenečen, si mislim, saj vem, da raste ob Savi rekreacijski center z najrazličnejšimi športnimi in podobnimi objekti. Toda trave in drugega šavja, ki nekontrolirano raste, je tu še zmeraj dovolj. A o športnih in ostalih objektih ni ne duha ne sluha. Vem, vem, kaj bi mi dejali, no, tisti znani stavek: »Ni denarja«, a vseeno saj smo družabna bitje in se ne moremo zaplombirati v lastnih stanovanjih in hišicah, izpopolnjuječ

opremo in udobje do absurda. Hočemo ven, ven v naravo, toda brez avtomobila, kar tako, kot so to počeli pred leti — peš. Hočemo se poveseliti in se (če hočete v rožicah) sprehoditi; tako brezskrbno.

Stara gostišča pa so še vsa po starem. Nič novega, nič boljšega. Pa tudi nobene nove kulturne ustanove nisem zasledil. Kadar sem si zaželel v kino (da o gledališču ali o drugih podobnih hišah ne govorim), sem moral na vrat na nos v druge občine. Upajmo, da bo tudi to še našlo svoje mesto med modernimi zgradbami naše občine.

Tistega dne, ko pa sem moral nakupovati živila, sem se zares razjezil.

— Saj je tako, kot pred letom dni, sem jezno dejal.

— Tako kot vsa leta po vojni, je otožno pristavila gospodinja ob meni. Nakupovati je treba v mestu, je pristavila, a to je draga in zamudna stvar.

V kratkem si bova z Bežigradom spet podala roko, upam, da ne za dolgo. No, in takrat tudi upam, da bodo vsaj zastavljeni temelji novih malih trgovin, gostinjskih obratov, kulturnih ustanov in parkov. Snidenje bo še toplejše in veselejše. BOGO SAJOVIC

NOVE VLOGE

Z ukinitvijo Splošnega zakona o stanovanjskih skupnosti je predvidena ustanovitev krajevnih skupnosti. Razvoj in nove oblike dela krajevnih skupnosti postaja stvar občanov. Pri razvoju krajevnih skupnosti se moremo posluževati izkušenj iz poslovanja stanovanjskih skupnosti z upoštevanjem ustavnih določil in občinskih statinov. Krajevnih skupnosti v naši občini je potrebno ustanoviti tam, kjer obstajajo za to pogoji. Vendar sem mnenja, to je pokazala praksa, da so območja stanovanjskih skupnosti primerna za nove krajevnih skupnosti z manjšimi popravki obstoječih mej. Prav tako bi sedanje krajevnih odbore na podeželskem delu občine preimenovali oz. na tem območju ustanovili krajevno skupnost. Menim, da bi bilo prav, da se o območju sedanjih krajevnih skupnosti še razpravlja in da občani povedo svoja mnenja o obsegu skupnosti oziroma kje je potrebno meje menjati.

V naši občini je do sedaj 6 stanovanjskih skupnosti s ca 400 člani svetov in komisij in ni potrebno, da posebnic po udarim njihovo izredno važnost in dosežanje uspehe njihovega dela. Prav zaradi tega menim, da se aktivnost krajevnih skupnosti smatra kot nujnost sistema družbenega samoupravljanja, da pa servisi z ničemer ne smejo zmanjšati vloge krajevnih skupnosti.

Vloga občinske skupščine

Občinska skupščina je zainteresirana in bo nudila določeno pomoč pri razvoju krajevnih skupnosti. To mora biti tudi njena stalna skrb. Prenašanja poslov in pooblastil na krajevne skupnosti iz pristojnosti občinskih organov spremlja soglasje krajevnih skupnosti. Krajevno skupnost razvijamo kot organizem samoupravljanja, zaradi tega ne bi nanjo prenašali poslov politične oblasti. Naravno, vse to pomeni, da bo krajevna skupnost imela dovolj veliko področje za razvijanje svoje dejavnosti.

Krajevna skupnost mora nujno krepiti odnos z delovnimi organizacijami, ki naj bo zasnovan na medsebojnem sodelovanju in zainteresiranosti za skupno reševanje odrejenih vprašanj.

Pred ustanovitvijo krajevnih skupnosti

Ustanovitev krajevnih skupnosti zahteva analizo območja, potreb in možnosti zadovoljitve dnevnih potreb občana s pomočjo dejavnosti krajevnih skupnosti.

Krajevna skupnost ima pravico do samoorganizacije, da samostojno postavlja svojo notranjo organizacijo, metode in program dela v soglasju s konkretnimi nalogami in željami občanov. Organizacija krajevnih skupnosti mora biti podrejena neposrednemu samoupravljanju na osnovi obstoječe oblike socialistične demokracije. Ni potrebno, da za vse potrebe občani odločajo in sprejmejo ustrezne sklepe, samo po stalnih in večjih organih, to lahko, izvedejo mnogokrat bolje in uspešneje s pomočjo elastičnih formiranih skupin zainteresiranih občanov, komisij, itd.

Občani naj rešujejo v krajevnih skupnostih skupna vprašanja

V dejavnostih krajevnih skupnosti bodo državljanji tudi v bodoče reševali skupna vprašanja prvenstveno na področju standarda, pomoči gospodinjstva, razvijanju družbenega življenja. Krajevna skupnost ni edini organizator in neposredni nosilec določene aktivnosti, ona naj zbira, vsklaja in krepiti dejavnost delovnih in drugih samoupravnih organizacij glede zadovoljitve potreb delovnih ljudi in njihovih družin. V zvezi je tudi tendenca zakona o statusu dosedanjih servisov. Oni bi nadaljevali z delom kot delovne organizacije ali pa bi stanovanjske skupnosti odločile o prenehanju njihovega dela. Menim, da so tudi v bodoče taki servisi lahko enote krajevnih skupnosti, na katere bi le-ta imela posredni vpliv.

Vir dohodkov

Postavlja se vprašanje: Prenehali bodo dohodki iz servisov ter prispevki od stanarine in najemnine, ali ne obstaja nevarnost, da krajevne skupnosti ostanejo brez sredstev za izpolnjevanje odrejenih nalog.

Kot drugo vprašanje sledi: Kateri vir dohodkov naj bo osnovni, ki naj ga občina zagotavlja iz svojih dohodkov kot dotacijo, in katere naloge naj se financirajo iz programa krajevnih skupnosti s prenosom raznih poslov na krajevne skupnosti.

Na to vprašanje ni mogoče enotno odgovoriti, ker ne obstaja enotna rešitev za vse krajevne skupnosti v občini.

Menim, da se bo to drugo vprašanje reševalo ločeno za vsako krajevno skupnost.

Menim pa, da je potrebno razmisliti in jasno določiti:

- naloge krajevnih skupnosti,
- izvršiti sistemizacijo nujnih delovnih mest za tajništvo,
- sestaviti programe dela krajevnih skupnosti,
- izvršiti proračun dohodkov in izdatkov in šele ugotovljeni primanjkljaj, naj se krije z dotacijo občinske skupščine.

Kar se tiče krajevnega samopriskpeva in prispevka občanov praksa je pokazala, da na to ne moremo računati.

Če tako pristopimo k iskanju virov finansiranja, s sigurnostjo trdim, da smo že našli materialno bazo krajevnih skupnosti.

Nikjer ni rečeno, da ne bi servise pogodbeno vezali, da prispevajo odrejeni odstotek svojega dohodka za krajevno skupnost. To še prav zato, ker bodo imeli na razpolago vsa naša osnovna sredstva. Po tako skrbno izdelanem programu

bomo uvideli, da dejansko nismo nič na slabšem.

Občina tudi ne sme prezreti vprašanja financiranja krajevnih skupnosti, če noče, da bi tako kompromitirali samo idejo krajevnih skupnosti in vsega do sedaj ustvarjenega.

Nadaljnje delo krajevnih skupnosti naj bo bolj tesno povezano z interesi delovnih organizacij, tako da bi same delovne organizacije uvidele neposredno korist in nujnost v vsakodnevem življenju odredene dejavnosti krajevnih skupnosti za njihove člane. Če bo krajevna skupnost pravilno pristopila k delu, menim, da se bo v novem položaju bolj afirmirala kot dosedanje stanovanjske skupnosti, ki so se pretežno ukvarjale le s servisi.

Kaj bo s servisi?

Zelo pomembno je vprašanje servisov. Zakon določa, da se servisi dosedanjih stanovanjskih skupnosti osamosvoje. Ker je bilo več slabih kot dobrih servisov, je moralo priti do te odločitve.

Prav zaradi tega zakon pretvarja ser-

Ob ukinitvi stanovanjskih skupnosti in ustanavljanju novih krajevnih skupnosti kot zaključenih naselij v okviru komune z današnjim uvodnim prispevkom odpiramo široko razpravo med občani o vlogi krajevnih skupnosti, organizaciji življenja v takšni skupnosti in o vseh odprtih vprašanjih ter še nerazčiščenih problemih v tej zvezi naploh. Oglasite se s svojimi mnenji, predlogi in sugestijami v svojem glasilu — Zboru občanov!

vise stanovanjskih skupnosti v delovne organizacije.

Servisi bodo dobili samostojnost; to se zrcali v vsem našem družbenem življenju, tako da ima delavec pravico do samoodločevanja. Vsekakor pa ta odstrani tev — servisov iz stanovanjskih skupnosti ne pomeni, da mora prenehati skrb za njihov razvoj; servisi ne menjavajo svoje-ga namena, oni samo postanejo pravne

osebe — samostojne organizacije, oni bodo še nadalje služili za zadovoljitev vseh obrtniških in drugih potreb občanov. Tudi v bodoče bodo krajevne skupnosti še naprej ustanovljale nove servise in jih združevale v ustreznimi dejavnostmi sedanjih servisov in v nezmanjšani meri skrbela za svoje servise.

Predpostavljamo, da bo naša zakonodaja za takšna podjetja, kjer je interes družbene skupnosti bolj izrazit, uvajala element posebnega družbenega interesa in v upravljanju po občanih ter družbenih predstavnikih.

Neposredne naloge

Sedaj, ko je dana prosta iniciativa družbeno-političnim organizacijam in drugih organov za krajevne skupnosti, obstajajo nujni pogoji, da se uvajanje v življenje in razvijanju krajevnih skupnosti izvrše vse priprave, in sicer:

— pristopi k organiziranju krajevnih skupnosti tam, kjer obstajajo za to potrebe in pogoji. To je neposredna naloga, ki naj spoštuje vse pogoje in želje posameznih naselij.

Nadaljevati začeto delo na izdelavi in izdaji statinov krajevnih skupnosti v smislu novih nalog, kateri naj imajo realen izraz posebnosti krajevnih skupnosti in konkretnih potreb.

To vse zahteva angažiranje odgovarjalnih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine.

JOZE CRNUGELJ

SODOBEN OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

1965

Bežigrad, septembra. — Ideja o gradnji sodobnega obrata družbene prehrane, ki postaja iz leta v leto nujnejša zahteva večjih delovnih organizacij — ne samo v okvirih naše občine, temveč tudi izven nje — je tako rekoč tik pred realizacijo, je v razgovoru za »Zbor občanov« uvodoma poudaril tajnik krajevnih skupnosti »Boris Kidrič« in prvi iniciator ter glavni organizator te zamisli Jože Crnugelj.

— *Kakor je bolj ali manj znano širšemu krogu bežigradskih občanov predvsem pa zainteresiranim delovnim organizacijam, smo že pred dobrimi šestimi meseci v dnevnem tisku prvi-krat pisali o gradnji sodobnega obrata družbene prehrane za Bežigradom, ki naj bi v celoti pokrila dnevne potrebe po toplih obrokih v naši občini. Kdaj lahko pričakujemo, da se bo ta zamisel uresničila?*

Dobro načrtan program

— Okvirni program, na osnovi katerega arhitekt pripravlja projekte za to gradnjo, smo že pred časom s sodelovanjem republiškega zavoda za na-predek gospodinjstva in s popravki skupine gostinskih strokovnjakov, do-cela načrtali. Prvotna lokacija je bila mišljena na prostoru za letnim kinom Bežigrad, vendar smo jo morali zaradi urbanističnih zahtev prestaviti na prostor med Linhartovo in Titovo cesto, kjer ima sedaj svoje skladišče podjetje Lesnina. Nova lokacija za zdaj sicer še ni odobrena, vendar pričakujemo, da bo vsak dan potrjena. Ob ugodnem in pravočasnem premiku vseh formalnosti, računamo, da bomo še letos začeli s pripravljalnimi deli, zgodaj spomladi pa bomo že zastavili prve lopate za temelje dvoetažne stavbe z okrog 800 kv. m koristne površine.

— *Kdo bo prispeval denar za to gradnjo, kakšen objekt boste zgradili in kdaj bo začel obratovati?*

— Pri gradnji tega industrijskega obrata družbene prehrane, ki bo zmo-gel do 15.000 toplih obrokov dnevno, kot investitor nastopa nad 30 večjih občinskih delovnih organizacij; med njimi Obnova, gradbeno podjetje Bežigrad, Topsis, Belinka, Elma, Energoin-vest pa tudi večja podjetja iz drugih občin; Gradis, Tehnika, Slovenija ceste; in celo gradbeno podjetje Sava z Jese-

nic, ki so zainteresirani, da na našem območju svojim delavcem zagotovijo ceno in kakovostno toplo hrano.

Samopostrežna restavracija

Objekt bo dvoetažna stavba, ki jo bomo po vsej verjetnosti dogradili do dneva republike — 29. novembra — prihodnje leto. V kletnih prostorih bodo skladišča in delavnice za grobo čiščenje prehranbenih artiklov, v visokem pritličju bodo tudi skladišča in prostori za fino pripravljane hrane, v I. nadstropju pa bodo kuhinje, velika samopostrežna restavracija z okrog 500 sedeži in bife. Celotna investicija po prvih predračunih ne bo presežala 600 milijonov dinarjev. V tej vsoti je všteta tudi notranja oprema kuhinje, restavracije in bifeja, ki bo veljala okrog 200 milijonov din. Denar za samopostrežno restavracijo, ki je namenjena najširšemu krogu občanov, bo prispevala bežigradska občinska skupščina iz svojih sredstev. Vhod v samopostrežno restavracijo bo iz široke zelenice ob podaljšku razširjene Titove ceste.

— *Kateri so bili poglobitni motivi za gradnjo tako velikega objekta družbene prehrane in kaj si obetate z uresničitvijo te zamisli.*

— Sedanji obrat družbene prehrane s sedežen v stari nienzi Tesarja ob Linhartovi cesti že dlje časa ne ustreza več današnjim potrebam. Vsak dan večje povpraševanje med gospodarskimi organizacijami po kakovostni in ceneni prehrani nam že dlje časa narekuje takšno gradnjo. S pomožnim kuhinjami v Savljah, v Jeranovi ulici, pri Avtoobnovi in osnovnem obratu v Linhartovi ulici že sedaj pripravimo 9 do 10.000 toplih obrokov dnevno. Zaradi takšne razdrobljenosti je razmeroma draga režija, kar je povsem negospodarsko.

Samostojno podjetje

Kader za novi sodobni obrat si bomo delno zagotovili iz sedanjih obratov, hkrati pa že pošiljamo v ustreznih šole novo, mlado delovno silo, ki si bo tako pridobila potrebno teoretično in praktično strokovno znanje. V novem obratu bo okrog 130 delavcev. Postal bo samostojno podjetje pod okriljem krajevnih skupnosti »Borisa Kidriča«.

Ceno dnevnih toplih obrokov bomo oblikovali na osnovi realnih stroškov, ki pa bodo vsaj po predvidevanjih sodeč, znatno nižji kot na primer v gostiščih. Kosilo, ki ga v starem obratu pripravljajo sedaj, velja 230 din. Delovne organizacije — soinvestitorji — pogodbeno sodelujejo pri tej investiciji s takšnim deležem sredstev, kakršna je njihova zahteva po številu dnevnih obrokov, vendar pa zaradi višine svoje udeležbe ne bodo mogli usmerjati politiko cen, ki bo izključno odvisna, kakor sem že omenil, od dnevnih cen prehranbenih predmetov na trgu in režijskih stroškov industrijskega obrata družbene prehrane s statusom samostojnega podjetja.

— *Potemtakem upravičeno lahko pričakujemo, da bodo cene dnevnih obrokov v tem obratu, ki jih bodo razvažali v posamezne delovne organizacije — vsekakor odločno nižje kot v ostalih gostiščih in drugih manjših obratih?*

— Višina sredstev, ki jih bodo prispevala posamezna podjetja, nikakor ne bo mogla vplivati na politiko formiranja cen ali kakršnokoli rentabilnostno računico glede na višino vložnega denarja v ta obrat. Obseg materialnega prispevka soinvestitorjev v tem primeru pomeni le osnovno investicijo za želena količina dnevnih obrokov, ki jih bo obrat zagotovil posameznim podjetjem oziroma ustanovam po dnevnih cenah.

N. LAPAJNE

Gradnje po zastarelih načrtih

S seje občinske zveze za telesno kulturo

Občinska zveza za telesno kulturo je med vsemi organizacijami v občini edina, ki nima svojih prostorov. Na zadnji seji so sklenili, da bodo ponovno obvestili o tem problemu občinsko skupščino.

Na seji so med drugim razpravljali tudi o načrtu dela za jesensko obdobje. V tem času bodo analizirali delo vseh organizacij. Pregledali bodo finančno poslovanje in sploh organizacijo v društvih. Društva bodo skicirala tudi posebne sestanke, kamor bodo povabili predstavnike krajevnih skupnosti in drugih organizacij na terenu, kjer društvo deluje. Na ta način bo moč priti do izčrpnih ugotovitev o stanju telesne kulture, hkrati pa najti poti za njen nadaljnji razvoj. Občinska zveza za telesno kulturo, bo zbrala vse ugotovitve in izdelala kompleksno analizo telesne kulture v občini ter jo predložila občinski skupščini, ki naj bi vprašanja telesne kulture obravnavala na eni izmed pri-

hodnjih sej kot posebno točko dnevnega reda.

V kratkem se bodo pričela tekmovanja v občinskem merilu v sklopu Jugoslovanskih športnih iger. Pred kratkim je bil že sestanek zastopnikov vseh šol. Sestavili so že program tekmovanja, ki naj bi zajel čimveč mladine. Občinska zveza za telesno kulturo namerava tudi poživiti športno aktivnost v delovnih kolektivih in v ta namen že pripravlja program tekmovanja. Pri tem je, žal, naletela na skromno sodelovanje občinskega sindikalnega sveta, ki ji ni posredoval niti osnovnih podatkov o športni aktivnosti v tovarnah. Da se v delovnih kolektivih zelo zanimajo za tekmovanja na športnem polju, kaže udeležba na tekmovanjih ob dnevu mladosti, ki jih je zelo uspešno orga-

niziral občinski komite Zveze mladine.

Na seji so med drugim razpravljali tudi o delu sveta za telesno kulturo pri občinski skupščini. Ugotovili so, da je svet za telesno kulturo najmanj aktiven med vsemi sveti. To kaže že udeležba na sejah, ki znaša komaj 50 odstotkov ter vrsta problemov, ki bi jih moral reševati svet, pa se z njimi ubada občinska zveza za telesno kulturo. Mršavo delo sveta za telesno kulturo vsekakor ne bo prispevalo k hitrejšemu napredku telesne kulture, zato so menili, da bi morali njegov sestav temeljito pretestiti, saj člani, ki se niti enkrat ne udeležijo že tako pičlih sej, ni pričakovati da bo ta svet dosegel kakšne vidnejše uspehe.

Zaradi nesmotrne gradnje tiste peščice telesno-kulturnih objektov, ki jih sploh gradimo za Bežigradom, je zveza za telesno kulturo sklenila, da bo v bodoče zahtevala, da vse načrte pregleda skupina strokovnjakov za telesno kulturo. Telovadnice, ki jih gradijo za Bežigradom, veljajo težke milijone, vendar pa je načrtom moč očitati precej zastarelosti in prav malo posluha za moderno telesno kulturo. Samo en podatek: telovadnici v Stožicah in na Črnučah sta premajhni za igranje košarke, za odbojko pa je strop prenizek. V njih je pač dovolj prostora za »sokolske« proste vaje in če bi načrte za ti dve novi telovadnici primerjali z načrti, po kakršnih so gradili takšne objekte pred 50 leti, bi našli precej podobnosti, ki pa so nezdružljiva z napredkom na tem področju.

Na Ježici gradijo

Razen tega, da trenirajo in tekmujejo, pri TVD Partizanu, na Ježici tudi urejajo svoj dom in okolico. Telovadnico in vse stranske prostore so prebelili ter uredili sistem zračenja. Copiče in metle so zdaj zamenjali z lopatami in krampi. Pod vodstvom predsednika društva Filipa Stucina gradijo stopnice in betonsko ograjo na igrišču, v načrtih pa imajo, da bodo zasedli še topole.

Mladi balinarji — državni prvaki

Na drugem državnem prvenstvu za balinarje - mladince je ekipa Zarja iz Savskega naselja osvojila prvo mesto. Za njimi so se uvrstili tekmovalci iz Zagreba, Reke, Labina, Novega mesta, Pule in drugih krajev. Srečko Teropšič, Marko Burja, Franc Trtnik, Niko Mirtič in Niko Šinkovec, ki so nastopili za ekipo balinarskega kluba Zarja, so v klubsko sobo prinesli velik pokal. »Seveda nismo računali na ta-

KOŠARKA

Ljubljanski derbi za Ježico

V 3. kolu jesenskega dela slovenske košarkarske lige za ženske sta se srečali na igrišču Ilirije ekipe Ježice in Ilirije. Gostjam je uspelo zmagati 27:25 (15:14).

ILIRIJA: Novljan 4, Dolinar 3, Goršič 6, Suša 8, Lah 4, Bele, Strekelj, Šinkovec, Martini, Pribošek, Mihelič.

JEŽICA: Pregelj 6, Kovič 8, Mandelje 2, Kovačič 4, M. Oven 5, Šubelj 2, Zupan, Podreka, Plevnik, V. Oven, Stražisar.

Ekipe to pot nista bili učinkoviti kot po navadi. Ilirija je prešla v vodstvo 4:1 in 8:5. V 15. minuti so domačinke vodile že 14:9, ko je ekipa Ježice zaigrala nekoliko bolje in do konca polčasa obrnila rezultat sebi v prid.

Domačinke so tudi v drugem polčasu vodile 18:15 in 21:16. Igralke Ježice pa so v 18. minuti rezultat izenačile in dosegle še dve točki prednosti. Kmalu so spet vodile domačinke, igralkam Ježice pa je 25 sekund pred koncem tekme uspelo rezultat izenačiti in nato doseči še odločilen zadetek, ki je prinesel zmago.

Igra je bila nervozna, vendar pa ostra in borbeno. Sodila sta Korošec in Hvalič, oba iz Ljubljane.

Zmaga veteranov

V prvenstveni košarkarski tekmi ljubljanske okrajne lige je na igrišču ASK Olimpije v Tivoliju ekipa RIV premagala Ježico 73:53 (30:24). Pred 100 gledalci sta slabo sodila Hojs in Korošec iz Ljubljane.

RIV: Pavlovič 6, Oblak 3, Amon 24, K. Danev 11, Jančar 2, Fugina Debevc 28, Pertot, Steiner.

JEŽICA: Presečnik, Plevnik 23, Peče 8, Pesjak 18, Rotar 4, Reberšak, Penko, Šporn, Girandon.

Moštvi sta bili v prvem polčasu povsem izenačeni. Mladi igralci Ježice so se uspešno upirali veteranom slovenske košarke Fugini, Pavloviču, Amonu, De-

bevcu in drugim. RIV je stalno vodil z nekaj točkami prednosti. Ježičani so napeli vse moči in v 7. minuti znižali rezultat na 13:12 ter v 19. minuti na 24:23.

V prvih minutah drugega polčasa je Ježica vzdržala pritisk igralcev RIV, potlej pa so ob slabem sojenju močno popustili. Moštvo RIV je zaslužno zmagalo.

Prosti meti: TIV 21:12, Ježica 28:14. Zaradi 5 osebnih napak so bili izključeni: Oblak, K. Danev in Jančar (RIV) ter Rotar (Ježica).

Ježica : Slovan B 109:22 (41:11)

V tekmi okrajne lige je članska ekipa Ježice visoko premagala drugo garnituro ljubljanskega Slovana.

JEŽICA: Močnik 7, Rotar 7, Plevnik 41, Peče 20, Girandon 2, Penko 18, Pesjak 6, Šporn 8.

SLOVAN B: Kunstelj, 1. Jakič 4, Breskvar 10, Porovne 4, Derenda 3.

Igralci Ježice so letos že drugič dosegli stotico. Domači so silovito napadali vso tekmo. Borili so se za vsako žogo in v sedmi minuti prvega polčasa že vodili 29:11 in do konca tega dela igre povišali razliko na 41:11.

V peti minuti drugega polčasa je bil rezultat že 57:13, dve minuti kasneje pa 69:19. V 8. minuti je trener Ježice Loboda poslal na igrišče sveže moči. Petorka v sestavi: Plevnik, Rotar, Pesjak, Močnik in Girandon je zaigrala zelo dobro. Slovanovci skoraj niso prišli do žoge, saj so Ježičani igrali »pressing« po vsem igrišču.

Igralci Ježice so bili izredno učinkoviti. Najboljši je bil Janko Plevnik, ki je igral odlično v obrambi in napadu. Za visoko zmago pa so zaslužni prav vsi igralci.

Pred 100 gledalci sta dobro sodila Obersnel in Jelačin iz Ljubljane.

Jože Girandon

TABORNIKI ZAKLJUČILI SEZONO

Zadnje leto na Loparu

Poletje je mimo. Le najbolj vroči turisti še vztrajajo na vedno slabšem soncu. Tudi taborniki P. O. Bičkove skale so sredi septembra podirli svoje šotore na Loparu in s tem zaključili taboriško sezono.

Po precejšnji negotovosti, če jim bo uspelo letos zaradi pomanjkanja šotorov organizirati tabor, so se mladi taborniki končno le oddahnili. Šotore so dobili pri Mostiščarjih, precejšnjo pomoč v hrani pa jim je nudil Care. Tako je 15. julija le odpotovala na Lopar na Rabu

mreč tudi letos elektrificiran. Najbolj prijetni pa so bili seveda večeri ob tabornem ognju. Taborno vodstvo je organiziralo tudi obisk pokopališča žrtve koncentracijskega taborišča v Kamporu in ogled mesta Raba.

V taboru je bilo vedno veselo, vedno je bilo dovolj smeha, največkrat na račun ubogih ekonomov, za katera so v šali govorili, da jima je uspelo kupiti vso zalogo paradiznika na Loparu. Običajno so bili le ekonom in blagajnik v taboru smrtno resni in so neprestano raz-

Tudi letos so taborniki počastili spomin na žrtve koncentracijskega taborišča na Rabu. Obiskali so pokopališče v Kamporu, kjer je pokopanih okrog 4000 Slovencev. Na žalost pokopališče letos ni najlepše urejeno.

prva izmena. Tudi letos je bilo taborjenje organizirano v treh izmenah. Zanimanje je bilo izredno, saj je vsaka izmena štela okrog 50 tabornikov, najštevilnejša pa je bila druga, 53 tabornikov. Kot gostje so se taborjenja udeležile tudi košarkarice in košarkarji TVD Partizana z Ježice in telovadci TVD Partizana Bežigrad. Oboji so bili s taborniškim življenjem nadvse zadovoljni.

Vsaka skupina je uživala lepo te Lopara 14 dni. Tabor je bil postavljen na istem mestu kot lani, le na manjšem prostoru. Za zabavo je bilo kar dobro poskrbljeno, za to sta skrbeli gramofon in radio. Tabor je bil na-

mišljali, kako gospodariti, da jim ne bi zmanjkalo denarja. Taborina je bila res minimalna, cene pa tudi na Loparu ne poznajo meja. Vsekakor pa so svoje naloge z razpoložljivimi sredstvi vsi trije uspešno reševali.

Skratka, tudi letošnje, zadnje taborjenje na Loparu je potekalo v najlepšem redu. Le vreme jim ni bilo preveč naklonjeno. Jugo, pa zopet burja, kdo bi vedel naštetih vse vetrove, ki so vlekli po šotorih in penili vodo v lepem loparskem zalivu. Vendar nazadnje se vse slabo pozabi, ostanejo le še lepi spomini in želja, da bi bilo prav vsako leto tako prijetno. G. S.

Velike potrebe - majhne možnosti

Investicijska vlaganja v bežigraske občine se čedalje bolj nagibajo v prid negospodarskim investicijam. Takšna razmerja so v skladu z našo gospodarsko politiko, specifični položaj bežigraske občine pa bo v bodoče zahteval še večja vlaganja na področju negospodarskih investicij, zlasti še v šolstvu, preskrbi itd.

Razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami v letu 1961 je znašalo v odstotkih 81:19 v korist gospodarskih investicij (1 milijarda gospodarskih investicij, 262 milijonov negospodarskih). Letos se je delež negospodarskih investicij v naši občini dvignil na 3,2 milijarde dinarjev, gospodarskih investicij pa na 5,4 milijarde dinarjev (razmerje v odstotkih 63:37 v prid gospodarskim investicijam).

Družbeni bruto produkt je znašal 1961. leta 35,8 milijarde dinarjev, letos pa 41,4 milijarde dinarjev. Za investicije je šlo v letu 1961 3,9 odstotka družbenega bruto produkta, letos pa 14,1 odstotka. Delež investicij v bruto produktu se je tako približal deležu, ki ga vlagajo v investicije razvite države. Ta podatek nam kaže, da investicijska vlaganja v naši občini — vsaj teoretično — niso bila pretirano visoka. Vseeno pa je neusklajen razvoj naše občine večkrat terjal določeno naglico, ki je povzročila nezadostno pretehtanost raznih investicij, večkrat pa tudi začetek investiranja, ko potrebna sredstva še niso bila zagotovljena. Občinska skupščina bo v bodoče pretehtala vsako investicijo, saj bodo tudi v bodoče potrebe še vedno večje kot pa realne možnosti.

V prihodnjih letih bo potrebno nameniti znatno več sredstev zlasti za šolstvo.

ODBORNIKI NA REŠETU

V prvi polovici prihodnjega leta bo potekel mandat odbornikom občinske skupščine, ki so bili leta 1963 izvoljeni za dve leti. Komisija za volitve in imenovanja je skupno s kadrovske službe občine analizirala strukturo odbornikov, ki jim poteče mandat, ter na osnovi bodočih nalog občinske skupščine skušala ugotoviti profile ljudi, ki bodo zamenjani ter zahteve po novih odbornikih.

Komisija je tudi analizirala delo obeh zborov občinske skupščine. Ugotovili so, da je zbor delovnih skupnosti večkrat na ločenih sejah razpravljal o stanju gospodarstva v občini, vendar je premalo delal v preventivni smeri. Pri izbiri novih odbornikov za ta zbor bo treba upoštevati, da bo moral zbor delovnih skupnosti v bodoče širše analizirati stanje gospodarstva in tudi ukrepati, še preden pride do kakšnih težav.

Glede odbornikov občinskega zbora so menili, da leti ne bi smeli biti le prenašalci želja volilcev s terena, kjer so bili izvoljeni, temveč da je naloga odbornikov usklajevanje problemov s terena in splošne občinske politike ter pravilno prenašanje te politike na teren, kjer je bil odbornik izvoljen. Odbornik mora biti zato tesno povezan in seznanjen ne samo s problemi svojega terena, temveč tudi z občimi problemi skupščine.

Starost zdajšnjih odbornikov zbora delovnih skupnosti znaša 38 let. V delovnih organizacijah je zaposlenih dve tretjini odbornikov tega zbora, v zavodih 10 odstotkov in v drugih delovnih organizacijah nekaj manj kot četrtino odbornikov. V zboru delovnih skupnosti je devet žensk ali dobra četrtina. Strokovni sestav zbora je dokaj visok.

Komisija za volitve in imenovanja meni, da je potrebno takšna razmerja obdržati tudi v prihodnje pri izbiri odbornikov za oba zbora občinske skupščine. Zlasti za zbor delovnih skupnosti bi morali iskati takšne ljudi, ki so se uveljavili že v samoupravnih organih v delovnih organizacijah.

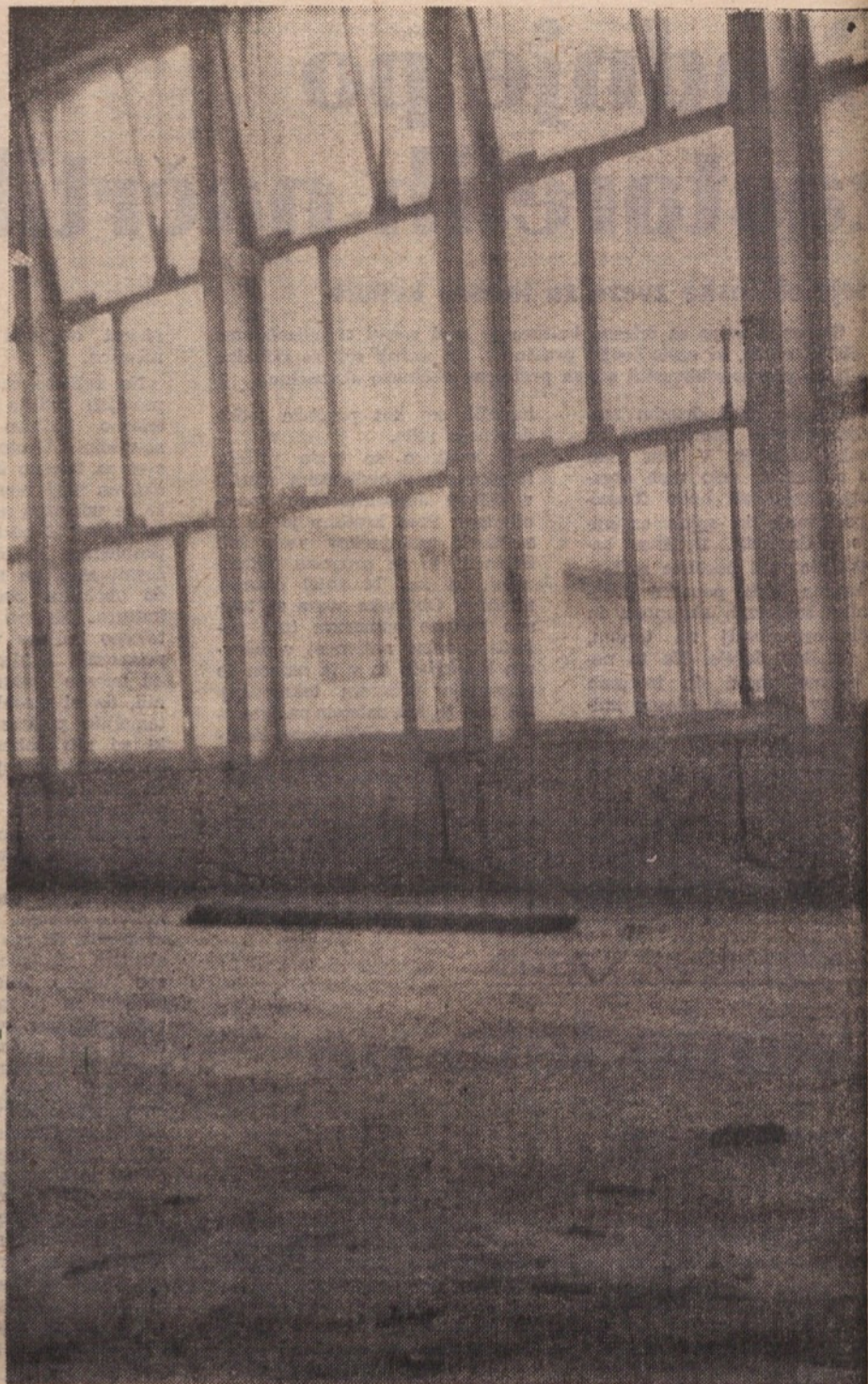
Odborniki so v razpravi na seji občinske skupščine podprli mnenje komisije za volitve in imenovanja, da je aktivnost vsekakor važnejša od povprečne starosti odbornikov. Zato bi morali izbrati takšne ljudi, ki bodo ne glede na starost, poleg svoje strokovne sposobnosti pokazali tudi dovolj aktivnosti pri delu v občinski skupščini.

Ceprav bo šlo za potrebe šolstva letos več kot milijardo dinarjev (87 odstotkov več kot lani), pa šolstvo v naši občini še zdaleč ni urejeno. Zaradi naglega povečanja števila prebivalcev in s tem šoloobveznih otrok, bo šolstvo terjalo vsako leto več sredstev. V razvitih državah porabijo za šolstvo približno 8 odstotkov nacionalnega dohodka. V naši občini je šlo za šolstvo 3,8 odstotka nacionalnega dohodka. Ta podatek govori, da bomo morali v bodoče še hitreje spreminjati razmerje med negospodarskimi in gospodarskimi investicijami v prid negospodarskim vlaganjem.

Po drugi strani pa tudi zastarelci in dustrije terja pretehtana in bolj usklajena investicijska vlaganja. Samo podatek, da je strojni park v tovarni kovinske galanterije star 37 let, v tovarni Tuba pa že 50 let, govori, da bodo načrtne investicije v predelovalni industriji v prihodnjih letih več kot nujne.

IZ FOTOGRAFSKE MALHE

- Zgoraj: V Stožicah bodo kmalu odprli novo telovadnico
- V sredini: Med sejo občinske skupščine
- Spodaj: Dijaki v Stožicah so pred šolo uredili cvetlični nasad

Občinski proračun

Letošnja realizacija dohodkov občinskega proračuna kaže v prvih sedmih mesecih dokaj ugodne rezultate. Upoštevajoč lansko dinamiko dotoka sredstev in nekatera druga ugodna gibanja, je pričakovati, da bo letošnji plan proračunskih dohodkov presežen za okrog 18 odstotkov. Ti pokazatelji so za zdaj še premalo utemeljeni, da bi že zdaj sprejeli rebalans izdatkov proračuna, vendar je pričakovati, da bo sprememba odloka o proračunu sprejela občinska skupščina na eni izmed prihodnjih sej.

Svet za finance je predlagal, da bi višek sredstev namenili izključno za novo šolo, ki je trenutno najbolj potreben objekt v bežigraske občini, ne pa da bi jih drobili za druge namene.

